

PREMIA TALLINNA KÜLMHOONE AS

**Majandusaasta aruanne
31. detsember 2019 lõppenud aasta kohta**

Sisukord

Üldine informatsioon.....	3
Tegevusaruanne.....	4
Koondkasumiaruanne 31. detsember 2019 lõppenud aasta kohta	6
Finantsseisundi aruanne seisuga 31. detsember 2019	7
Omakapitali muutuste aruanne 31. detsember 2019 lõppenud aasta kohta	8
Rahavoogude aruanne 31. detsember 2019 lõppenud aasta kohta	9
Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	10
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	41

Üldine informatsioon

Juhatus	Aivar Aus
Nõukogu	Anna Temerova-Allena (alates 9. mai 2019) Normunds Stanevics (alates 1. november 2019) Sergey Beskhmelnskiy (alates 1. september 2015)
Registrikood	10030700
Registrijärgne asukoht	Betooni 4, Tallinn, 11415
Kontaktandmed	Telefon: +372 603 3800 Faks: +372 603 3801 E-post: premia@premia.ee Veebiaadress: www.premia.ee
Põhitegevusalad	Jäätise tootmine Toiduainete hulgimüük
Aruandeperiood	1. jaanuar 2019 – 31. detsember 2019
Audiitorettevõtja ja vastutava vandeaudiitori nimi ja aadress	Ernst & Young Baltic AS Audiitorettevõtja tegevusluba nr 58 Rävala 4, Tallinn 10143, Eesti Vastutav vandeaudiitor: Olesia Abramova, tegevusluba nr 561

Tegevusaruanne

Premia Tallinna Külkhoone AS (edaspidi: ettevõtte või Premia TKH) on jäätise tootmise ja külmkauba hulgimüügiga tegelev ettevõtte, mis tegutseb peamiselt Balti riikides. Premia TKH konsolideerimisgruppi (edaspidi: Premia grupp) kuuluvad lisaks Premia TKH-le ka Leedu tütarettevõtte AB Premia KPC ja Lätis asutatud AS Premia FFL. Mõlemad äriühingud kuuluvad 100% ettevõttele.

Premia TKH ainuaktsionär on Food Union Holding (CY) Company Limited (enne Food Union Holding (CY) Public Company Limited), mis on registreeritud Küprosel. Food Unioni (edaspidi: FU Group) tootmis- ja müügivõrgustikku kuuluvad mitmed Baltikumi, Põhjamaade, Venemaa, SRÜ riikide, Kagu-Aasia ja Kesk-Euroopa ettevõtted.

Premia TKH jäätiste ajalugu ulatub aastasse 1956, mil Tallinnas alustati jäätise tootmisega. Ettevõtte tuntumad kaubamärgid on Premia, Eriti Rammus, Väike Tom, Regatt ja Vana Toomas. Läti turul on tuntuim Klasika kaubamärk ning Leedu turul on tuntumad kaubamärgid Klasika, Jocker ja Bravo.

Ettevõtte kaubamärki kandvad jäätised ei sisalda säilitusaineid, transrasvhappeid ega kunstlikke lõhna- ja maitseaineid. Enam kui pool Tallinnas toodetavatest jäätistest läheb ekspordiks Läti, Leetu ja Soome.

Ülevaade ettevõtte äritegevuse arengust, positsioonist ja tulemustest

2019. aasta oli Premia grupi äritegevuse jaoks väljakutsuv, kuid väga edukas aasta. Hoolimata jahedast suvest õnnestus meil täita oma jäätise müügiplaanid ja kasumile seatud eesmärgid. Külmutatud toiduainete segmendis (külmutatud köögiviljad, külmutatud valmistoit) keskenduti rohkem oma alambrändide Maahärra ja Pealinna müügile ning arendamisele. Jätkati ka külmutatud liha müügiplaanide vähendamist, pidades seda meie äri jaoks üha vähem oluliseks.

Ettevõtte teenis 2019. aastal 5 009 477 eurot (2018: 5 061 646 eurot) puhaskasumit, EBITDA oli 6 440 794 eurot (2018: 6 184 662 eurot). EBITDA arvutatakse kasumina enne intressikuluseid/-tuluseid, mida on korrigeeritud maksukulude, põhivara amortisatsioonikulu ja väärtuse languse, trahvide ja viiviste, muude tegevuskasumite/(-kahjumitega).

Ettevõtte 2019. aasta müügitulu kahanes 2018. aastaga võrreldes 9%, ulatudes 31 178 837 euronit (2018: 34 168 593 eurot).

2019. aasta 31. detsembri seisuga oli ettevõtte varade kogumaht 29 703 022 eurot (31. detsember 2018: 27 200 812 eurot) ja omakapital kokku 21 501 535 eurot (31. detsember 2018: 16 492 058 eurot). Ettevõtte finantsseisund, areng ja tulemuslikkus käesolevas majandusaasta aruandes vastavad ootustele.

Ettevõtte investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse (sh kapitalirent) moodustasid 2019. aastal 2 206 707 eurot (sh kajastatud vara kasutusõigus) (2018: 311 014 eurot).

Peamised riskid ja ebakindluse allikad

Ettevõtte peamised riskid ja ebakindluse allikad on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades 3, 4 ja 27.

Finantsinstrumentide kasutamine

Ettevõtte tegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid: intressirisk, krediidirisk ja likviidsusrisk. Ettevõtte riskijuhtimise süsteem keskendub finantsturgude ettearvamatusetele ning püüab minimeerida selle võimalikke negatiivseid mõjusid ettevõtte finantstulemustele.

Ettevõtte finantsriskide juhtimise eesmärgid ja põhimõtteid, sealhulgas ettevõtte riskipositsiooni seoses finantsriskidega, on kirjeldatud täpsemalt lisas 3.

Ettevõtte edasine areng

2020. aastal jätkame oma jäätisebrändide kujundamist ning investeerime nende populaarsuse kasvu. Märksõnaks on FU Groupi sisene sünergia, mis toetab innovaatsust ja efektiivsust, eesmärgiga suurendada kasumlikkust. Meie suund on hoida jäätisemüügis turuliidri positsiooni (eesmärk: 40-41% segmendi kogutulust) ning suurendada külma kauba segmendi kasumlikkust, hoides selle segmendi olemas olevat turuosa.

Üllatusena jäätisesõpradele on plaanis turule tuua mitmeid huvitavaid uudistooteid nii jäätise kui ka külma kauba segmendis, et vastata tarbijate ootustele. Käesoleva aruande avalikustamise ajaks on 15 uut jäätist juba turule jõudnud. Seatud plaanide toetamiseks on kavas läbi viia ka erinevaid reklaamikampaaniaid. Meie eesmärk on osaleda oma müügikioskitega sajal suveüritusel, mis oleks meie uus rekord.

Külma kauba kategoorias kavatseme keskenduda HORECA sektorile, tuues turule 10 kuni 15 uut toodet, ning oleme loonud uue ametikoha HORECA sektori müügijuhile. Alates 2020. aasta kevadest siseneme ka piimatoodete turule, kuna hakkame olema Karumsi toodete ainuesindaja Eesti turul.

Oleme jätkuvalt tähelepanelikud ka keskkonna suhtes, otsides pakendite ja tootmise osas uusi ning keskkonnasäästlikumaid lahendusi.

Tulemused

Ettevõtte majandusaasta tulemused on võetud kokku leheküljel 6. Aasta puhaskasum lisatakse jaotamata kasumile.

Aktiivkapital

2019. aastal ei toimunud Premia Tallinna Külkhoone AS-i aktiivkapitalis muutusi (vt lisa 23).

Juhatus

Juhatused liikmed 2019. aasta 31. detsembri ja käesoleva aruande kuupäeva seisuga on toodud leheküljel 3.

Juhatusel liikmete vastutuse ja tasude määramisel pole olulisi muutusi toimunud.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Pärast aruandekuupäeva ole toimunud olulisi sündmusi, mis võiksid mõjutada raamatupidamise aastaaruande mõistmist.

Juhatusel määrusega:

Aivar Aus
Juhatusel esimees

Tallinn, 27. märts 2020

Koondkasumiaruanne 31. detsember 2019 lõppenud aasta kohta

	Lisa	2019 EUR	2018 EUR
Müügitulu	5	31 178 837	34 168 593
Müüdud toodangu kulu	6	(19 878 242)	(21 778 594)
Brutokasum		11 300 595	12 389 999
Müügi- ja turustuskulud	7	(5 170 908)	(5 538 164)
Üldhalduskulud	8	(1 326 045)	(1 296 705)
Muud tulud	9 (a)	549 864	49 105
Muud kasumid		14 331	27 065
Muud kulud	9 (b)	(33 679)	(63 025)
Ärikasum		5 334 158	5 568 275
Finantskulud	11	(324 681)	(506 629)
Kasum enne tulumaksu		5 009 477	5 061 646
Tulumaksukulu		-	-
Aruandeaasta kasum		5 009 477	5 061 646
 Muu koondkasum		-	-
Aruandeaasta koondkasum kokku		5 009 477	5 061 646
 Kasumiosa, mis kuulub:			
omanikele		5 009 477	5 061 646
Koondkasum kokku, mis kuulub:			
omanikele		5 009 477	5 061 646

Lisad lehekülgedel 10–40 moodustavad majandusaasta aruande lahutamatu osa.

Finantsseisundi aruanne seisuga 31. detsember 2019

Varad	Lisa	31. detsember 2019 EUR	31. detsember 2018 EUR
Põhivara			
Immateriaalne põhivara	17	11 001 459	11 261 646
Materiaalne põhivara	15	4 643 105	3 434 420
Kinnisvarainvesteeringud	16	2 083 519	2 083 519
Laenunõuded	19	-	9 172
Investeeringud tütarettevõtetesse	18	5 221 330	5 228 043
Põhivara kokku		22 949 413	22 016 800
Käibevara			
Varud	20	2 805 099	2 904 893
Laenunõuded	19	151 208	33 902
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	21	2 932 838	1 354 438
Raha ja pangakontod	22	864 464	890 779
Käibevara kokku		6 753 609	5 184 012
Varad kokku		29 703 022	27 200 812
Omakapital ja kohustised			
Aktiivkapital	23	2 561 760	2 561 760
Ülekurss		3 131 671	3 131 671
Kohustuslik reservkapital		389 001	389 001
Jaotamata kasum		15 419 103	10 409 626
Omakapital kokku		21 501 535	16 492 058
Kohustised			
Pikaajalised kohustised:			
Laenukohustised	24	4 117 308	7 252 714
Pikaajalised kohustised kokku		4 117 308	7 252 714
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	24	755 171	592 331
Võlad tarnijatele ja muud võlad	25	3 329 008	2 863 709
Lühiajalised kohustised kokku		4 084 179	3 456 040
Kohustised kokku		8 201 487	10 708 754
Omakapital ja kohustised kokku		29 703 022	27 200 812

Lisad lehekülgedel 10–40 moodustavad majandusaasta aruande lahutamatu osa.

Omakapitali muutuste aruanne 31. detsember 2019 lõppenud aasta kohta

	Aksia- kapital	Ülekurss	Jaotamata kasum	Reservid	Omakapital kokku
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Saldo seisuga 31. detsember 2017	2 561 760	3 131 671	5 347 980	389 001	11 430 412
Aruandeaasta kasum	-	-	5 061 646	-	5 061 646
Muu koondkasum	-	-	-	-	-
Koondkasum kokku	-	-	5 061 646	-	5 061 646
Saldo seisuga 31. detsember 2018	2 561 760	3 131 671	10 409 626	389 001	16 492 058
Aruandeaasta kasum	-	-	5 009 477	-	5 009 477
Muu koondkasum	-	-	-	-	-
Koondkasum kokku	-	-	5 009 477	-	5 009 477
Saldo seisuga 31. detsember 2019	2 561 760	3 131 671	15 419 103	389 001	21 501 535

Lisad lehekülgedel 10–40 moodustavad majandusaasta aruande lahutamatu osa.

Täiendav informatsioon omakapitali kohta on toodud lisas 23.

Rahavoogude aruanne 31. detsember 2019 lõppenud aasta kohta

	Lisa	2019 EUR	2018 EUR
Rahavood äritegevusest			
Kasum enne tulumaksu		5 009 477	5 061 646
<u>Korrigeerimised:</u>			
- Materiaalse põhivara kulum	15	986 703	475 963
- Immateriaalse põhivara kulum	17	124 900	129 304
- (Kasum) põhivara müügist	15, 17	(12 192)	(27 065)
- Muutused ebatõenäoliselt laekuvate nõuete katteks moodustatud eraldises	14	7 128	(4 294)
- Viitvõlgade muutus	25	347 200	-
- Laenuintressitulu	9 (a)	(6 865)	(10 532)
- Intressikulu	11	270 459	442 070
		6 726 810	6 067 092
Käibekapitali muutuste korrigeerimine:			
Varud		99 794	(306 064)
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded		(1 585 528)	2 427 540
Võlad tarnijatele ja muud võlad		118 099	207 793
Äritegevuse rahavood		5 359 175	8 396 361
Rahavood äritegevusest kokku		5 359 175	8 396 361
Rahavood investeerimistegevusest			
Põhivara omandamine	15, 17, 24 (viii)	(91 912)	(145 813)
Laekunud põhivara müügist	15, 17	158 799	35 500
Laekunud finantsinvesteeringutest		6 711	-
Laenude tagasimaksed	27 (iv)	9 354 065	12 241 827
Antud laenud	27 (iv)	(9 462 199)	(12 199 629)
Laekunud intressid	27 (iv)	6 865	10 532
Rahavood investeerimistegevusest kokku		(27 671)	(57 583)
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	27 (iii)	1 528 546	308 024
Tagasimakstud laenud	27 (iii)	(5 843 709)	(9 175 476)
Makstud intressid	27 (iii)	(125 469)	(247 898)
Ostuõigusega rendikohustiste intressimaksed	24 (viii)	(9 522)	(12 503)
Ostuõigusega rendikohustiste intressimaksed	24 (viii)	(38 954)	n/a
Ostuõigusega rendikohustiste tagasimaksed	27 (viii)	(334 866)	(375 876)
Ostuõigusega rendikohustiste tagasimaksed	27 (viii)	(533 845)	n/a
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		(5 357 819)	(9 503 729)
Raha ja rahalähendite muutus		(26 315)	(1 164 951)
Raha ja rahalähendid perioodi alguses		890 779	2 055 730
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	22	864 464	890 779

Lisad lehekülgedel 10–40 moodustavad majandusaasta aruande lahutamatu osa.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

1. Üldine informatsioon

Juhatus kinnitas käesoleva raamatupidamise aastaaruande 27. märtsil 2020. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kiidab majandusaasta aruande heaks ettevõtte nõukogu ja kinnitab aktsionäride üldkoosolek.

Asukohamaa

Premia Tallinna Külkhoone AS (edaspidi: Premia TKH) on jäätise ja külmutatud toidukaupade tootmise ja hulgimüügiga tegelev ettevõtte. Premia TKH ainuaktsionär on Food Union Holding (CY) Company Limited (enne Food Union Holding (CY) Public Company Limited), mis on registreeritud Kõprosel. Food Union Holding (CY) Company Limited koostab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande, millega saab tutvuda ettevõtte registreeritud aadressil.

Alates 2014. aasta oktoobrist kuulub ettevõtte piimatööstuse kontserni, mida tuntakse nime all FU Group.

2019. ja 2018. aasta 31. detsembri seisuga oli Premia TKH emaettevõtteks Food Union Holding (CY) Company Limited, mis omakorda kuulus Briti Neitsisaartel asutatud ettevõttele Food Union (EE) Limited, kellele kuulub alates 2020. aasta 5. veebruarist 100% (varem 99,77%) aktsiatest. Kuni 2020. aasta 5. veebruarini kuulusid ülejäänud 0,23% aktsiatest kuuele erinevale Briti Neitsisaartel asuvale ettevõttele. 2018. aasta 31. detsembri seisuga olid FU Groupi enamusaktsionärideks Briti Neitsisaartel registreeritud Delpin Consultants Limited ja Kaimanisaartel registreeritud Meridian Capital CIS Fund. Alates 2019. aasta aprillist on FU Groupi enamusaktsionärideks Briti Neitsisaartel registreeritud Delpin Consultants Limited ja Tayen Ventures Limited ning Kaimanisaartel registreeritud Meridian Capital CIS Fund.

2019. aasta 31. detsembri seisuga olid tegelike tulusaajate osalused järgmised: Askar Alshinbayev 28,72%, Yevgeniy Feld 28,72% ja Andrei Beskhmelnikii 34,70%. Teised omanikud kontrollisid individuaalselt vähem kui 10% aktsiatest. 2018. aasta 31. detsembri seisuga olid tegelike tulusaajate osalused järgmised: Askar Alshinbayev 29,47%, Yevgeniy Feld 25,87% ja Andrei Beskhmelnikii 20,27%. Teised omanikud kontrollisid individuaalselt vähem kui 20% aktsiatest.

Põhitegevus

Ettevõtte põhitegevusalad on eelmise aastaga võrreldes samad: jäätise tootmine ning jäätise ja sügavkülmutatud kaupade hulgimüük.

2. Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte

Käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud peamised arvestuspõhimõtted on toodud allpool. Kohaldatavad arvestuspõhimõtted on kooskõlas eelmise majandusaasta arvestuspõhimõtetega, välja arvatud IFRS 16 rakendamise mõju, nagu on avalikustatud järgnevalt.

2019. aastal Premia Tallinna Külkhoone AS konsolideeritud aruannet ei koosta, kuna tema tütaretevõtteid kajastatakse grupi konsolideeritud majandusaasta aruandes, mille koostab Premia Tallinna Külkhoone AS-i otsene emaettevõtte Food Union Holding (CY) Company Limited. Seetõttu on algsaldosid korrigeeritud.

Koostamise alused

Ettevõtte raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) välja antud rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditele (IFRS), nagu need on vastu võtnud Euroopa Liit (EL).

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud kinnisvarainvesteeringud, mis on kajastatud õiglasel väärtusel.

Raamatupidamise aastaaruande koostamine kooskõlas IFRS-iga nõuab teatud oluliste arvestushinnangute kasutamist. Samuti nõuab see juhtkonnalt IFRS-i kohaste arvestuspõhimõtete rakendamisel teatud otsuste langetamist. Valdloomad, mis on olulisel määral hinnangulised või keerukad, ning valdkonnad, mille puhul eeldustel ja hinnangutel on raamatupidamise aastaaruandele oluline mõju, on avaldatud lisas 4.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

2. Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte (jätkub)

Koostamise alused (jätkub)

Raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes (EUR). Teatavad käesolevas aruandes sisalduvad rahasummad, protsendid ja muud arvud on ümardatud. Seepärast ei pruugi olla tabelites näidatud summad nendele eelnevate arvude aritmeetiline kalkulatsioon ning tekstis ja tabelites väljendatud protsendid ei pruugi anda kokku 100%. Perioodidevahelised saldode muutused arvutatakse euro sendi täpsusega ja ümardatakse lähima euron.

Raamatupidamise aastaaruande aruandeperiood on 1. jaanuarist 2019 kuni 31. detsembrini 2019.

Ümberklassifitseerimine

Kui võrreldavad summad, mis ei mõjuta eelmise aasta tulemust ega omakapitali positsiooni, on ümber klassifitseeritud, esitatakse sellekohased selgitused kas vastava kirje arvestuspõhimõtete jaotises või asjakohases raamatupidamise aastaaruande lisas.

Uute või muudetud IFRS-ide ja tõlgenduste rakendamine

Järgmised uued või muudetud IFRS-id ja tõlgendused muutusid kohustuslikuks alates 2019. aasta 1. jaanuarist ning omavad mõju ettevõtte äritegevusele ja käesolevale majandusaasta aruandele:

IFRS 16 „Rendiarvestus“

Ettevõtte hakkas IFRS 16 rakendama alates selle kohustusliku rakendamise kuupäevast 1. jaanuaril 2019, mille tulemusel on muutunud arvestuspõhimõtted ning korrigeeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summasid.

Uue standardiga kehtestatakse rendilepingute kajastamise, mõõtmise, esitamise ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena saab rentnik õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning – juhul kui rendimakseid tehakse pikema perioodi jooksul – ka finantseeringu. Seega elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks, nagu seda nõudis IAS 17, ning kehtestab selle asemel rentnike jaoks ühe ühtse arvestusmudeli. Rentnikud peavad (a) arvele võtma varad ja kohustised kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute puhul, v.a juhul kui renditav vara on madala väärtusega; ning (b) kajastama kasumiaruandes eraldi kulumit renditavatelt varadelt ja intressikulu rendikohustistelt.

Ettevõtte on rakendanud üleminekul lihtsustatud lähenemist ning pole 2018. aasta võrreldavaid summasid korrigeerinud, kajastades kõik asjakohased korrigeerimised ja ümberklassifitseerimised algsaldodes 2019. aasta 1. jaanuari seisuga.

IFRS 16 rakendamisel kajastas ettevõtte kõikide varem standardi IAS 17 kohaselt kasutusrendiks klassifitseeritud rendilepingute (v.a lühiajaliste ja madala väärtusega varade rendilepingute) puhul rendikohustise ja vara kasutusõiguse järelejäänud rendimaksete nüüdiseväärtuses, mida oli diskonteeritud alternatiivse laenuintressimääraga 2019. aasta 1. jaanuari seisuga.

Varem kapitalirendiks liigitatud rendilepingute puhul kajastas ettevõtte renditava vara ja rendikohustise bilansilise väärtuse vahetult enne üleminekut vara kasutusõiguse ja rendikohustise bilansilise väärtusena. Alates sellest kuupäevast rakendatakse IFRS 16 kohaseid arvestuspõhimõtteid.

Ettevõtte on kasutanud järgmiseid praktilisi abinõusid:

- Rakendas ühtset diskontomäära rendiportfellile, mille rendid on piisavalt sarnaste tunnustega.
- Väärtuse languse analüüsi tegemise asemel tugines varasematele hinnangutele rendilepingute kahjulikkuse kohta – kahjulikke lepinguid 2019. aasta 1. jaanuari seisuga ei olnud.
- Jättis esmase rakendamise kuupäeval vara kasutusõiguse väärtust hinnates arvestamata esmased otsekulutused.
- Kasutas tagantjärele tarkust rendiperioodi kindlaksmääramiseks juhul, kui leping sisaldas rendi pikendamise või tühistamise õigust.
- Ei rakendanud uut rentide kajastamise mudelit rendilepingute puhul, mille rendiperiood lõpeb 12 kuu jooksul alates esmase rakendamise kuupäevast. Selle asemel kajastas ta neid lühiajaliste rendilepingutena.
- Otsustas esmase rakendamise kuupäeval mitte uuesti hinnata, kas olemasolevate lepingute puhul on tegemist rendilepingutega või kas need sisaldavad rendisuhet. Enne ülemineku kuupäeva sõlmitud lepingute puhul tugines ettevõtte selle asemel oma IAS 17 kohaselt antud hinnangutele.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

2. Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte (jätkub)

Uute või muudetud IFRS-ide ja tõlgenduste rakendamine (jätkub)

2018. aasta 31. detsembri seisuga IAS 17 kohaselt kajastatud kasutusrendikohustuste ja 2019. aasta 1. jaanuari seisuga kajastatud rendikohustiste vahelisi erinevusi on selgitatud täpsemalt alltoodud tabelis:

	1. jaanuar 2019 EUR
Kasutusrendikohustused seisuga 31. detsember 2018	1 968 174
Varem kajastamata rendilepingud	93 202
Alternatiivse laenuintressimääraga diskonteerimise mõju 2019. aasta 1. jaanuari seisuga	(178 597)
Rendikohustised 2019. aasta 1. jaanuari seisuga	1 882 779
Lühiajaline osa	529 948
Pikaajaline osa	1 352 831

Järgmised uued või muudetud IFRS-id ja tõlgendused muutusid kohustuslikuks küll alates 2019. aasta 1. jaanuarist, kuid ettevõtte äritegevusele ja käesolevale majandusaasta aruandele mingit mõju ei avalda:

- IFRS 9 muudatused: negatiivse hüvitisega ettemaksed
- IFRIC 23 „Ebakindlus tulumaksu kajastamisel“

Uued standardid ja tõlgendused, mis on vastu võetud ja muutuvad kohustuslikuks kõigile 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele või mida EL ei ole veel heaks kiitnud ning mida ettevõtte ei ole ennetähtaegselt rakendanud:

Ettevõtte hinnangul ei tohiks teiste standardite, muudatuste ja tõlgenduste rakendamine ettevõtte raamatupidamise aastaaruandele nende esmase rakendamise perioodil olulist mõju avaldada.

- Kohaldatakse 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, kuid EL ei ole veel heaks kiitnud:
 - IAS 19 „Hüvitisid töötajatele“ ning IAS 28 „Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse“ muudatused
 - Iga-aastased IFRS-ide parandused 2017 – muudatused standardites IFRS 3 „Äriühendused“, IFRS 11 „Ühised ettevõtmised“, IAS 12 „Tulumaks“ ning IAS 23 „Laenukasutuse kulutused“
- Kohaldatakse 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, kuid EL ei ole veel heaks kiitnud:
 - Finantsaruandluse muudetud kontseptuaalne raamistik
 - Mõiste 'äritegevus' definitsiooni – IFRS 3 „Äriühendused“ muudatused
 - Mõiste 'oluline' definitsioon – IAS 1 ja IAS 8 muudatused
 - IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7 muudatused – viitintressimäärade (IBOR) reform
- Kohaldatakse 1. jaanuaril 2021 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, kuid EL ei ole veel heaks kiitnud – IFRS 17 „Kindlustuslepingud“
- Jõustumiskuupäeva pole IASB veel määranud, EL ei ole veel heaks kiitnud – IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded“ ja IAS 28 „Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse“ muudatused – varade müügi ja üleandmise tehingud investori ja tema sidus- või ühisettevõtete vahel

Valuutaarvestus

(i) Arvestus- ja esitusvaluuta

Ettevõtte raamatupidamise aastaaruandes kajastatud kirjeid mõõdetakse ettevõtte peamise majanduskeskkonna valuutas (arvestusvaluuta). Raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes (€), mis on ettevõtte esitusvaluuta.

(ii) Tehingud ja saldod

Välisvaluutatehingud arvestatakse ümber arvestusvaluutasse, kasutades tehingu kuupäeval või ümberhindamise hetkel kehtinud valuutakursse. Selliste tehingute arveldamisest ning välisvaluutas fikseeritud rahaliste varade ja kohustiste valuutakursside ümberarvestusest tulenevad kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

Tulude arvestus

Ettevõtte ei ole eeldatavasti lepinguid, mille puhul ajavahemik kaupade või teenuste kliendile üleandmise ja kliendi maksmise vahel ületab ühe aasta. Selle tulemusena ei korrigeeri ettevõtte ühegi tehingu hinda raha ajaväärtusest tulenevalt.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

2. Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte (jätkub)

Tulude arvestus (jätkub)

Ettevõtte teenitud tulu kajastatakse järgmistel alustel:

(i) Kaupade ja teenuste müük

Kaupade müük kajastatakse sel hetkel, kui kauba omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved on üle antud kliendile, mis on tavaliselt siis, kui ettevõtte on müünud või tarninud kauba kliendile, klient on selle kauba vastu võtnud ja sellega seotud nõude laekumine on mõistlikult tagatud.

Nõue kajastatakse, kui kaubad on tarnitud, kuna sellel ajahetkel tekib tingimusteta õigus saada tasu, sest maksmine sõltub ainult aja möödumisest.

Teenuste müük kajastatakse aruandeperioodil, mil teenuseid osutatakse, lähtudes konkreetse tehingu valmidusastmest, mida hinnatakse vastavalt tegelikult osutatud teenuse osakaalule kogu osutatavas teenuses.

Oluline osa teenustest on seotud kaupade müügiga ja sellest tulenevalt kajastatakse teenuse tulud samal ajahetkel, kui on kajastatud kauba müügist saadav tulu.

Tulusid muudest teenustest, mida osutatakse pikema aja jooksul, kajastataksegi aja jooksul.

(ii) Intressitulu

Intressitulu kajastatakse ajalise suhte alusel, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

(iii) Renditulu

Kasutusrenditulud kajastatakse rendiperioodi vältel lineaarselt muude ärituludena.

(iv) Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse siis, kui tekib õigus makseid saada.

Jooksev ja edasilükkunud tulumaks

Perioodi maksukulu sisaldab jooksvat ja edasilükkunud tulumaksu. Makse kajastatakse kasumis või kahjumis, välja arvatud juhul, kui see on seotud muus koondkasumis kajastatud muude kirjetega või otse omakapitaliga. Sellisel juhul kajastatakse makse samuti muus koondkasumis või otse omakapitalis.

Vastavalt kohaldatavatele Eesti Vabariigi seadustele ei maksa Eesti ettevõtted kasumilt tulumaksu. Selle asemel maksavad ettevõtted tulumaksu dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korregeerimistelt. Kehtiv maksumäär oli 20/80 väljamakstud netodividendidest. Kuna tulumaksu tasutakse dividendidelt, mitte kasumilt, ei teki ajutisi erinevusi maksustamisväärtuste ning varade ja kohustiste bilansilise väärtuse vahel, mis võiksid põhjustada edasilükkunud tulumaksuvarasid ja -kohustisi.

Alates 2019. aastast on võimalik rakendada dividendide väljamaksetele maksumäär 14/86. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018. aasta esimene arvesse võetav aasta.

Dividendidelt makstav tulumaks kajastatakse koondkasumiaruandes tulumaksukuluna ning finantsseisundi aruandes kohustisena dividendide väljakuulutamise hetkel, sõltumata perioodist, mille eest dividendid välja kuulutatakse või millal dividendid tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

2. Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte (jätkub)

Materiaalne põhivara

Materiaalne põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langused. Soetusmaksumus sisaldab kulusid, mis on otseselt seotud materiaalse põhivara soetamisega.

Maad ei amortiseerita. Muude varade amortisatsioon arvutatakse lineaarsel meetodil, jaotades nende maksumuse nende jääkväärtustele nende hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Aasta amortisatsioonimäärad on järgmised:

Ehitised	1–71 aastat
Masinaid ja seadmed	2–25 aastat
Sõidukid	5–10 aastat
Muu põhivara	1–20 aastat

Igal aruandekuupäeval vaadatakse varade jääkväärtused ja kasulik eluiga üle ning vajadusel korrigeeritakse.

Lõpetamata põhivara sisaldab põhivara ja lõpetamata põhivaraga seotud kulusid, seega esialgne kulu kapitaliseeritakse. Esialgsed kulud sisaldavad ehituskulusid ja muid otseseid kulusid. Põhivara kulumi arvutamist ei alustata enne, kui vara on lõpetatud ja kasutusele võetud. Kui vara bilansiline väärtus on suurem kui tema eeldatav kaetav väärtus, hinnatakse vara bilansiline väärtus alla tema kaetavale väärtusele.

Materiaalse põhivara ehitusega seotud laenukasutuse kulutused lisatakse vara soetusmaksumusele selle perioodi jooksul, mis on vajalik vara valmistamiseks ja otstarbekohasesse kasutusvalmidusse viimiseks.

Materiaalse põhivara remondi- ja hoolduskulud kajastatakse nende tekkimise aasta kasumiaruandes. Suuremate renoveerimiste ja muude hilisemate kulude maksumus kajastatakse vara bilansilises maksumuses või vajaduse korral eraldi varana, kuid ainult siis, kui on tõenäoline, et objektiga seotud tulevane majanduslik kasu jõuab ettevõteteni ja objekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta.

Materiaalse põhivara objektide kajastamine lõpetatakse võõrandamisel või kui nende kasutamisest või võõrandamisest ei ole oodata enam majanduslikku kasu. Materiaalse põhivara võõrandamisest saadav kasum ja kahjum määratakse tulude ja bilansilise maksumuse võrdlemise teel ning kajastatakse kasumiaruandes muude kasumite/kahjumite all netosummas.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringud on maa või hoone või hoone osa, mida ettevõtte hoiab renditulu teenimise või turuväärtuse kasvu eesmärgil, mitte ei kasuta kaupade või teenuste tootmisel, tarnimisel või osutamisel või haldusotstarbel ega müü tavapärase äritegevuse käigus. Kinnisvarainvesteeringud kajastatakse algselt soetusmaksumuses.

Edasi kajastatakse kinnisvarainvesteeringuid õiglases väärtuses, mis baseerub iga-aastaselt sõltumatu hindaja määratud turuhinnal, tuginedes hiljuti sarnaste objektidega toimunud tehingute hindadele (korrigeerides hinnangut erinevuste suhtes) või kasutades diskonteeritud rahavoogude meetodit. Õiglase väärtuse muutused kajastatakse koondkasumiaruandes muude tulude või muude kulude all. Õiglase väärtuse meetodil kajastatavatelt kinnisvarainvesteeringutelt ei arvestata amortisatsiooni.

Kinnisvarainvesteeringud, mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt määrata, kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumuliseeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Rakendatav amortisatsioonimäär arvutatakse vara kasuliku eluea peale, kasutades lineaarset meetodit ja juhtkonna kehtestatud 5% amortisatsioonimäära.

Kinnisvarainvesteeringute kajastamine lõpetatakse, kui nad on kas müüdüd või lõplikult kasutuselt kõrvaldatud ning nende realiseerimisest ei ole oodata enam tulevast majanduslikku kasu. Erinevus neto müügitulu ja vara bilansilise maksumuse vahel kajastatakse kajastamise lõpetamise perioodi koondkasumiaruandes.

Ümberklassifitseerimised tehakse kinnisvarainvesteeringutesse või kinnisvarainvesteeringutest ainult siis, kui kasutusotstarbes on muutusi. Kinnisvarainvesteeringu ümberliigitamisel omaniku poolt kasutatavaks kinnisvaraks loetakse hilisemas arvestuses selle kinnisvara soetusmaksumuseks selle kinnisvara õiglane väärtus kasutusotstarbe muutmise kuupäeval. Kui omaniku poolt kasutatav kinnisvara muutub kinnisvarainvesteeringuks, kajastab ettevõtte sellist vara vastavalt materiaalse põhivara all kajastatud arvestuspõhimõttele kuni muudatuse kuupäevani.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

2. Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte (jätkub)

Rendilepingud (kuni 31. detsember 2018)

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved on ettevõtte kanda. Kapitalirendid kapitaliseeritakse rendi jõustumise päeval kas renditava vara õiglasest väärtusest või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtusest olenevalt sellest, kumb on madalam. Iga rendimakse jaotatakse kohustise ja finantskulude vahel nii, et intressimäär oleks igal ajahetkel kohustise jääkväärtuse suhtes sama. Vastavad rendikohustused, millest on maha arvatud finantskulud, kajastatakse laenukohustistena. Finantskulude intressielement kajastatakse rendiperioodi jooksul kasumiaruandes nii, et saada iga perioodi eest kohustise jäägile püsiv intressimäär. Kapitalirendi tingimustel soetatud materiaalne põhivara amortiseeritakse lineaarselt kas rendiperioodi või kasuliku majandusliku eluea jooksul (olenevalt sellest, kumb on lühem), välja arvatud juhul, kui on mõistlik kindlus, et ettevõtte omandab rendiperioodi lõpuks omandiõiguse – sellisel juhul amortiseeritakse vara selle eeldatava kasuliku eluea jooksul.

Kui on olemas põhjendatud alus, et rendiperioodi lõpus antakse rendilepingu objekt üle rentnikule, eeldatakse, et vara eeldatav kasutusiga võrdub vara kasuliku elueaga. Kõigil muudel juhtudel arvutatakse kapitaliseeritud renditud vara amortisatsioon lineaarsel meetodil vara kasuliku eluea või rendiperioodi jooksul (olenevalt sellest, kumb on lühem).

Rendilepingud, mille puhul suur osa omandiga seotud riskidest ja hüvedest jääb rendileandjale, liigitatakse kasutusrendiks. Kasutusrendi alusel tehtavad maksed (millest on arvatud maha rendileandjalt saadud soodustused) kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes.

Alates 1. jaanuarist 2019 kajastatakse rendilepinguid vastavalt standardile IFRS 16 (vt muudatusi arvestuspõhimõtetes).

Firmaväärtus

Firmaväärtus tekib tütarettevõtete omandamisel ning seda kajastatakse summas, milles üleantud tasu ületab ettevõtte poolt omandatud eristatavate netovarade, kohustiste ja tingimuslike kohustiste ning ettevõttele kuuluva vähemusosaluse õiglast väärtust.

Väärtuse languse testimiseks eraldatakse äriühenduses omandatud firmaväärtus igale raha teenivale üksusele või raha teenitavate üksuste rühmadele, mis peaksid äriühenduse käigus tekkinud sünergiast kasu saama. Iga üksus või üksuste rühm, kellele firmaväärtus on jaotatud, on madalaim tase ettevõttes, kus firmaväärtust sisemise juhtimise eesmärgil jälgitakse.

Firmaväärtuse languse test tehakse igal aastal või sagedamini, kui sündmused või asjaolude muutused viitavad võimalikule väärtuse langusele. Firmaväärtuse bilansilist väärtust võrreldakse kaetava väärtusega, milleks on kas vara õiglase väärtus, millest on arvatud maha müügikulutused, või selle kasutusväärtus (vastavalt sellele, kumb on kõrgem). Vara väärtuse langus kajastatakse kohe kuluna ning seda hiljem ei tühistata. Vt ka punkti „Mittefinantsvarade väärtuse langus“.

Kaubamärgid, litsentsid, patendid

Eraldi omandatud kaubamärgid ja litsentsid on kajastatud soetusmaksumuses.

Piiratud kasuliku elueaga kaubamärgid ja litsentsid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumuliseeritud kulum, ning nende väärtust testitakse, kui on märke vara väärtuse langusest.

Amortisatsiooni arvutamisel kasutatakse lineaarset meetodit, et jaotada kaubamärkide, brändide, litsentside (v.a tarkvara) maksumus nende hinnangulisele kasulikule elueale järgmiselt:

Kaubamärgid ja brändid
Litsentsid (v.a tarkvara)

19–20 aastat
1–10 aastat

Kaubamärkide kasulikud eluead on määratud tuginedes juhtkonna hinnangule nende varade raha genereerimise perioodi eeldatava pikkuse kohta. Tarkvaralitsentside kasuliku tööea puhul on aluseks võetud varade kasutusõiguse kestus.

Juhtkonna hinnangul on katusbrandid (*umbrella brands*) piiramatult kasuliku elueaga, kuna nende immateriaalsete põhivarade genereeritavad rahavood on määramata ajaga. Vt ka punkti „Mittefinantsvarade väärtuse langus“.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

2. Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte (jätkub)

Arvutitarkvara

Immateriaalse põhivarana kajastatakse kulusid, mis on otseselt seotud identifitseeritavate ja ainulaadsete arvutitarkvara toodetega, mida ettevõtte kontrollib ning mis tõenäoliselt tekitavad majanduslikku kasu üle ühe aasta. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse arvutitarkvara soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulutused, mis suurendavad või laiendavad arvutitarkvara rakendamist oma algsetest spetsifikatsioonidest kaugemale, tunnistatakse kapitali parandamiseks ja lisatakse arvutitarkvara algsele maksumusele. Arvutitarkvara programmide hooldusega seotud kulud kajastatakse nende tekkimise aasta kasumiaruandes.

Arvutitarkvara kulud amortiseeritakse lineaarsel meetodil nende hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mis ei ületa viit aastat. Amortisatsioon algab siis, kui arvutitarkvara on valmis kasutamiseks, ning see kajastatakse üldhalduskulude all.

Mittefinantsvarade väärtuse langus

Piiramatult kasuliku elueaga vara ega immateriaalset vara, mis ei ole kasutusvalmis, ei amortiseerita, vaid kontrollitakse kord aastas nende väärtuse langust. Amortiseeritavate varade väärtuse langust kontrollitakse, kui sündmused või asjaolude muutused näitavad, et bilansiline maksumus ei pruugi olla kaetav. Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Kaetav väärtus on kas vara õiglane väärtus, millest on arvatud maha müügikulutused, või kasutusväärtus (vastavalt sellele, kumb on kõrgem). Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil rühmitatakse varad madalaimatele tasemetele, mille kohta on eraldi identifitseeritavad rahavood (raha teenivad üksused). Vara väärtuse langusest mõjutatud mittefinantsvarade (v.a firmaväärtus) puhul hinnatakse väärtuse languse võimalikku tühistamist igal aruandepäeval.

Varud

Varud kajastatakse kas soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses (vastavalt sellele, kumb on madalam). Varude soetusmaksumuse leidmisel kasutatakse FIFO meetodit. Valmistoodangu ja lõpetamata toodangu maksumus koosneb toorainest, otsestest tööjõukuludest, muudest otsestest kuludest ning nendega seotud tootmise üldkuludest (tavapärase tootmisvõimsuse alusel). See ei hõlma laenukasutuse kulutusi. Neto realiseerimisväärtus on hinnanguline müügihind tavapärase äritegevuse käigus, millest on arvatud maha varude realiseerimisega seotud hinnangulised kulutused.

Kui varude neto realiseerimisväärtus on soetusmaksumusest madalam, moodustatakse eraldi varude väärtuse vähendamiseks nende neto realiseerimisväärtusele.

Nõuded ostjate vastu

Nõuded ostjate vastu on klientide poolt tasumisele kuuluvad summad tavapärase äritegevuse käigus müüdud kaupade või teenuste eest. Kui laekumist on oodata aasta jooksul (või tavapärase äritsikli käigus, kui see on pikem), klassifitseeritakse nõuded käibevaraks. Vastasel juhul kajastatakse neid põhivarana. Nõuded ostjate vastu võetakse algselt arvele õiglasel väärtuses ning kajastatakse seejärel korrigeeritud soetusmaksumuses. Lisateabe saamiseks vt finantsvarade arvestuspõhimõtteid.

Faktooring

Faktooring on nõuete üleandmine (müük), kus sõltuvalt faktooringulepingu tingimustest on ostjal kas õigus teatud aja jooksul nõue müüjale tagasi müüa (regressiõigusega faktooring) või tagasimüügi õigus puudub ning kõik nõudega seotud riskid ja hüved lähevad üle müüjalt ostjale (regressiõigusega faktooring).

Juhul, kui nõude müüjal säilib nõude tagasiostukohustus, kajastatakse tehingut kui finantseerimistehingut (st nõude tagatisel võetud laenu), mitte kui müüki. Nõuet ei loeta faktooringu tagajärjel müüduks, vaid seda kajastatakse bilansis seni, kuni nõue on laekunud või regressiõigus aegunud. Faktooringtehingust tekkinud kohustisi kajastatakse analoogiliselt muude laenukohustistega.

Juhul, kui tagasiostukohustust ei ole ning kontroll nõude ja temaga seotud riskide ja hüvede üle läheb üle ostjale, kajastatakse tehingut nõude müügina. Kulu nõuete müügist kajastatakse kas finantskuluna (analoogiliselt intressikuluga) või nõuete allahindluse kuluna sõltuvalt sellest, kas faktooringtehing tehti rahavoogude juhtimise või krediidiriski maandamise eesmärgil.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

2. Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte (jätkub)

Raha ja rahalähendid

Rahavoogude aruandes kuuluvad raha ja rahalähendite alla kassas olev sularaha ning kuni kolmekuulise tähtajaga pangahoiused. Finantseerimisvahenditena kasutatavad arvelduskrediidid on esitatud finantseerimistegevuse rahavoogude all ning ei ole osa rahast ja rahalähenditest.

Kontsernikonto

Kontsernikonto on tsentraliseeritud sularahahalduse lahendus teatud Food Union Holding (Cyprus) Company limitedi grupi (edaspidi: FU Group) ettevõtetele. Kontsernikonto põhifunktsioon on mitme kontsernikonto lepingu sõlminud FU Groupi ettevõttega seotud arvelduskontode rahaliste vahendite koondamine. See võimaldab likviidsuse tagamist kontsernikontos osalejatele ja vähendab välisrahastamise vajadust. Kontsernikonto lepingu kohaselt pakuti kontsernikonto liikmetele aruandeaastal arvelduskrediiti kuni 2 000 000 euro ulatuses, et katta FU Groupi kontsernikonto negatiivseid saldosid.

Ettevõtte saab laenata kontsernikontolt raha (negatiivne saldo ettevõtte kontsernikontodel) või laenata raha kontsernikontole (positiivne saldo ettevõtte kontsernikontodel). Ettevõtte kontsernikontode negatiivsed saldod on kajastatud bilansis muude laenudena seotud osapooltelt ning positiivsed saldod muude laenudena seotud osapooltele.

Aksiakapital

Lihtaktsiad liigitatakse omakapitaliks. Uute aktsiate emiteerimisega otseselt kaasnevad vältimatud kulutused kajastatakse omakapitalis mahaarvamisenä laekumisest, ilma maksudeta.

Ülekurs on aktsiate emiteerimise eest saadava tasu ja aktsiate nimiväärtuse vahe. Ülekursi kontot saab kasutada ainult piiratud eesmärkidel, mis ei hõlma dividendide jaotamist.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule on moodustatud kohustuslik reservkapital. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 5% puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Eraldised

Eraldised kajastatakse siis, kui ettevõttel on minevikus aset leidnud sündmustest tulenev juriidiline või faktiline kohustus, on tõenäoline, et kohustuse täitmine nõuab majanduslikult kasulike ressurssidest loobumist, ning summa on usaldusväärselt hinnatav. Eraldise ei moodustata tulevaste ärikahjumite katteks.

Eraldise suurust mõõdetakse kohustuse täitmiseks eeldatavate kulutuste nüüdisväärtuses, kasutades maksueelset määra, mis peegeldab jooksvaid turuhinnanguid raha ajaväärtuse ja kohustusega seotud riskide kohta. Eraldise suurenemine aja möödumisel kajastatakse intressikuluna.

Hüvitised töötajatele

Töötajate lühiajalised hüvitised, sealhulgas palgad ja sotsiaalkindlustusmaksed, preemiad ja makstud puhkusetasud, kajastatakse koondkasumiaruandes tekkepõhiselt.

Ettevõtte maksab sotsiaalkindlustusmaksed riiklikule pensionikindlustusele ja riiklikule kogumispensioniskeemile vastavalt kohalikele õigusaktidele.

Riiklik kogumispensioniskeem on kindlaksmääratud sissemaksetega plaan, mille kohaselt tasub ettevõtte seadusega ettenähtud kindaid sissemakseid ning tal ei ole juriidilist ega faktilist kohustust maksta täiendavaid makseid, kui riiklik pensionikindlustussüsteem või riiklik kogumispensioniskeem ei suuda oma kohustusi töötajate ees täita. Sotsiaalkindlustusmaksed kogunevad perioodil, mil ettevõtte töötajad osutavad sellega seotud teenuseid.

Ettevõttel ei ole juriidilist ega faktilist kohustust maksta lisaks eelnimetatud maksetele muid pensioni- või sarnaseid makseid.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

2. Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte (jätkub)

Laenukohustised

Laenukohustised võetakse algselt arvele õiglases väärtuses, millest on arvatud maha tehingukulutused. Edaspidi kajastatakse laenukohustisi korrigeeritud soetusmaksumuses. Erinevused laekumise (millest on arvatud maha tehingukulutused) ja võlgnevuse tagastamise väärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes laenuperioodi jooksul, kasutades sisemise intressimäära meetodit, välja arvatud juhul, kui need on otseselt seotud tingimustele vastava vara soetamise, ehitamise või tootmisega, millisel juhul kapitaliseeritakse need selle vara maksumuse osana.

Laenuvõimaluste loomisel makstud tasud kajastatakse laenuga seotud tehingukulutustena ulatuses, milles on tõenäoline, et rahastamisvahend võetakse kas täielikult või osaliselt kasutusele. Sellisel juhul lükatakse tasu edasi, kuni rahastamisvõimalus realiseeritakse. Kui puuduvad tõendid selle kohta, et on tõenäoline, et rahastamisvahend võetakse kas täielikult või osaliselt kasutusele, kapitaliseeritakse tasu ettemaksena (likviidsusteenuste puhul) ja amortiseeritakse seotud rahastamisvahendi kehtivuse perioodi jooksul.

Kasumid ja kahjumid laenukohustiste tingimuste muutmisest, millega ei kaasnenud kajastamise lõpetamist, kajastatakse kasumiaruandes.

Laenukasutuse kulutused on intressid ja muud kulud, mis ettevõtte seoses laenude võtmisega tekivad, kaasa arvatud laenude intressid, laenude allahindluste või preemiate amortisatsioon, laenukorraldusega seotud lisakulude amortiseerimine, rendimaksud ning välisvaluutas võetud võlakohustistest tulenevad valuutakursi erinevused, kui neid loetakse intressikulude korrigeerimiseks.

Laenukasutuse kulutused, mis on otseselt seotud sellise tingimustele vastava vara soetamise, ehitamise või tootmisega, mille otstarbekohasusse kasutus- või müügivalmidusse viimine võtab olulisel määral aega, kapitaliseeritakse selle vara osana, kui on tõenäoline, et need toovad ettevõttele tulevikus majanduslikku kasu ja kuludid on võimalik usaldusväärselt mõõta. Kapitaliseerimiseks kõlblikest laenukasutuse kulutustest arvatakse maha investeringutulu, mis on saadud ajutistest investeringutest konkreetsetesse laenudesse, kuni nende kulutused tingimustele vastavatele varadele. Kõik muud laenukasutuse kulutused kajastatakse kasumiaruandes nende tekkimise perioodil.

Laenukohustised liigitatakse lühiajalisteks, kui ettevõtte ei ole tingimusteta õigust lükata kohustise tasumist edasi vähemalt 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva.

Võlad tarnijatele

Võlad tarnijatele on kohustused tasuda kaupade või teenuste eest, mis on tavapärase äritegevuse käigus tarnijatelt soetatud. Võlgnevused liigitatakse lühiajalisteks kohustisteks, kui makse tasumine peaks toimuma ühe aasta jooksul (või ettevõtte tavapärase äritsikli käigus, kui see on pikem). Vastasel juhul kajastatakse neid pikaajaliste kohustistena.

Võlad tarnijatele võetakse algselt arvele õiglases väärtuses ning kajastatakse seejärel korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantsvarad

Klassifitseerimine

Ettevõtte liigitab oma finantsvarad järgmistesse mõõtmiskategooriatesse: need, mida mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses, ning need, mida mõõdetakse õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande. Finantsvarade klassifitseerimine ja sellele järgnev mõõtmine sõltub (i) ettevõtte ärimudelil seotud varade portfelli haldamisel ning (ii) vara rahavoogude tingimustest. Esmasel arvelevõtmisel võib ettevõtte määrata finantsvara, mis muidu vastab korrigeeritud soetusmaksumuses mõõtmise või õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande kajastamise nõuetele, pöördumatult õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavaks, kui see kõrvaldab või vähendab märkimisväärselt raamatupidamises esinevat ebakõla, mis muidu tekiks.

Kajastamine ja kajastamise lõpetamine

Kõik finantsvarade ostud ja müügid, mis tuleb tarnida määruuses või turukonventsioonis sätestatud aja jooksul („tavapärasel turutingimusel“ ost ja müük), kajastatakse tehingupäeval, milleks on kuupäev, mil ettevõtte kohustub finantsinstrumendi tarnima. Kõik muud ostud ja müügid kajastatakse siis, kui ettevõttest saab instrumendi lepinguline osapool. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele on lõppenud või on üle antud ja ettevõtte on üle andnud sisuliselt kõik omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

2. Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte (jätkub)

Finantsvarad (jätkub)

Mõõtmise

Finantsvarad kajastatakse esmasel arvelevõtmisel õiglases väärtuses, millele on lisatud finantsvarade puhul, mida ei kajastata õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, ka otseselt finantsvara omandamisega seotud tehingukulutused. Õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade tehingukulutused kajastatakse kuluna kasumiaruandes. Õiglast väärtust esmasel arvelevõtmisel tõendab kõige paremini tehingu hind. Kasum või kahjum kajastatakse esmasel arvelevõtmisel vaid juhul, kui esineb õiglase väärtuse ja tehingu hinna vahe, mida saab tõendada teiste jälgitavate jooksvate turutehingutega sama instrumendiga või hindamismeetodiga, mille sisendid sisaldavad ainult andmeid jälgitavatelt turgudelt. Finantsvarasid, mis on varjatud tuletisinstrumentidega, käsitletakse tervikuna, kui tehakse kindlaks, kas nende rahavood koosnevad ainult põhiosa ja intressi maksetest.

Võlainstrumentid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub majandusüksuse ärimudelitest vara haldamisel ning vara lepingulistest rahavoogudest. Ettevõtte liigitab oma võlainstrumentid kolme mõõtmiskategooriasse:

- Korrigeeritud soetusmaksumus: varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Intressitulu nendest finantsvaradest on kajastatud muude tulude all. Mistahes kajastamise lõpetamisest tulenev kasum või kahjum kajastatakse otse kasumis või kahjumis ning kajastatakse muus kasumis/kahjumis koos valuutakursi kasumite ja kahjumitega. Allahindlused kajastatakse kasumiaruandes eraldi real. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad hõlmavad raha ja rahalähendeid, hoiuseid, mille esialgne tähtaeg on üle 3 kuu, nõudeid ostjate vastu ja muid nõudeid ning korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavaid finantsvarasid.
- Õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande: varasid, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ja finantsvarade müümiseks, kui varade rahavood moodustavad ainult põhisumma ja intressi maksed, mõõdetakse õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande. Bilansilise väärtuse muutused kajastatakse läbi koondkasumiaruande, välja arvatud väärtuse langusest tulenev kasum või kahjum, intressitulu ja valuutakursside muutustest tulenev kasum ja kahjum, mis kajastatakse kasumiaruandes. Kui finantsvara kajastamine lõpetatakse, klassifitseeritakse varem koondkasumiaruandes kajastatud kumulatiivne kasum või kahjum omakapitalist kasumisse või kahjumisse ja kajastatakse muus kasumis/kahjumis. Intressitulu nendest finantsvaradest on kajastatud muude tulude all. Valuutakursi kasumid ja kahjumid on esitatud muude kasumite/kahjumite all ja väärtuse langusest tulenevad kulud kajastatakse kasumiaruandes eraldi real.
- Õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande: varad, mis ei vasta soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumi kajastamise kriteeriumitele, kajastatakse õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande. Kasum või kahjum muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt võlainstrumentidelt kajastatakse vastava perioodi, mil õiglase väärtuse muutus on toimunud, kasumiaruandes muude kasumite/kahjumite all.

Väärtuse langus – laenude allahindlus eeldatavate krediidikahjude puhul

Ettevõtte hindab ettevaatavalt korrigeeritud soetusmaksumuses ja õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande kajastatavate võlainstrumentide (sh laenude) eeldatavat krediidikahju koos laenukohustustest ja finantstagatiste lepingutest tuleneva riskipositsiooniga. Ettevõtte mõõdab eeldatavat krediidikahju ja kajastab alahindluse igal aruandepäeval. Eeldatava krediidikahju mõõtmine võtab arvesse: (i) erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi, (ii) raha ajaväärtust ning (iii) aruande perioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Finantsvarade bilansilist väärtust vähendatakse allahindluse kontot kasutades ning kahjusumma kajastatakse kasumiaruandes finantsvarade väärtuse langusest tulenevate kahjumite all. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad võlainstrumentid on esitatud bilansis, arvestamata eeldatava krediidikahju allahindlust. Laenukohustuste ja finantstagatiste lepingute puhul kajastatakse bilansis kohustistena eraldi eeldatava krediidikahju eraldi. Õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande kajastatavate võlainstrumentide puhul kajastatakse eeldatava krediidikahju allahindlus kasumiaruandes ning see mõjutab muu koonkasumi koosseisus kajastatud õiglase väärtuse kasumit või kahjumit, mitte nende instrumentide bilansilist väärtust.

Eeldatavad kahjumid kajastatakse ja mõõdetakse vastavalt ühele kahest lähenemisviisist: üldine lähenemisviis või lihtsustatud lähenemisviis. Ostjate vastu suunatud nõuete, sealhulgas olulise finantskomponendi ja lepinguliste varadega seotud nõuete puhul rakendab ettevõtte standardis IFRS 9 lubatud lihtsustatud meetodit, mille kohaselt kajastatakse nõude eluea jooksul eeldatav krediidikahju alates finantsvara esmasest kajastamisest.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

2. Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte (jätkub)

Finantsvarad (jätkub)

Kõigi muude finantsvarade puhul, millele IFRS 9 väärtuse languse põhimõtted kohalduvad, rakendab ettevõtte üldist lähenemisviisi – väärtuse languse kolmeastmeline mudel, mis põhineb krediitkvaliteedi muutustel pärast esmast kajastamist. Finantsinstrument, mille väärtus ei ole krediidiriski tõttu esmasel arvelevõtmisel langenud, klassifitseeritakse 1. etappi. 1. etapi finantsvarade puhul mõõdetakse eeldatavat krediitkahju summas, mis on võrdne vara eluea jooksul eeldatava krediitkahju osaga, mis tuleneb järgneva 12 kuu jooksul (või kuni lepingulise tähtajani, kui see on lühem) võimalikest sündmustest (nn 12 kuu jooksul eeldatav krediitkahju). Kui ettevõtte tuvastab pärast esmast kajastamist krediidiriski olulise suurenemise, kantakse vara üle 2. etappi ja selle eeldatavat krediitkahju mõõdetakse eluea jooksul eeldatava krediitkahju alusel, st kuni lepingulise tähtajani, kuid arvestades eeldatavaid ettemakseid, kui need on olemas (nn eluea jooksul eeldatav krediitkahju). Kui ettevõtte otsustab, et finantsvara väärtus on krediidiriski tõttu langenud, kantakse vara üle 3. etappi ning selle eeldatavat krediitkahju mõõdetakse selle eluea jooksul eeldatav krediitkahju alusel. Lisaks on ettevõtte otsustanud kasutada investimisjärgu krediitdireitinguga finantsvarade puhul madala krediidiriskiga varadele võimaldatavat erandit.

Muudatused

Mõnikord räägib ettevõtte finantsvarade lepingutingimused läbi või muudab neid muul viisil. Ettevõtte hindab, kas lepinguliste rahavoogude muutmine on oluline, võttes muu hulgas arvesse järgmisi tegureid: oluline intressimäära muutus, valuuta muutus, uus tagatis või krediitkvaliteedi parandamine, mis mõjutab oluliselt varaga seotud krediidiriski, või laenu oluline pikendamine, kui laenusaja ei ole rahalistes raskustes.

Kui muudetud tingimused on oluliselt erinevad, lõpevad õigused algse varaga seotud rahavoogudele ning ettevõtte lõpetab esialgse finantsvara kajastamise ja kajastab uue vara selle õiglasel väärtuses. Järgneva väärtuse languse arvutamise (sh krediidiriski olulise suurenemise tuvastamise) eesmärgil loetakse esialgse kajastamise kuupäevaks läbirääkimiste kuupäeva. Samuti hindab ettevõtte, kas uue laenu või võlainstrumendi rahavoogude puhul on tegemist ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksetega. Mis tahes erinevus esialgse vara, mille kajastamine on lõpetatud, bilansilise väärtuse ja uue oluliselt muudetud vara õiglase väärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes, välja arvatud juhul, kui vahe sisu on omistatud kapitalitehingule omanikega.

Olukorras, kus läbirääkimised olid tingitud vastaspoole finantsraskustest ja suutmatusest teha algselt kokkulepitud makseid, võrdleb ettevõtte esialgseid ja muudetud eeldatavaid rahavoogusid varadega, et teha kindlaks, kas varaga seotud riskid ja hüved on lepingulisest muudatusest tingitult oluliselt muutunud. Kui riskid ja hüved ei muutu, ei ole muudetud vara oluliselt erinev algsest varast ja muutmine ei too kaasa kajastamise lõpetamist. Ettevõtte arvestab bilansilise väärtuse ümber, diskonteerides muudetud lepingulised rahavood algse sisemise intressimääraga, ning kajastab muutusest tuleneva kasumi või kahjumi kasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad

Need summad tulenevad üldjuhul tehingutest, mis ei kuulu ettevõtte tavapärase tegevuse alla. Neid hoitakse lepinguliste rahavoogude teenimise eesmärgil ja nende rahavood kujutavad endast üksnes põhisummat ja intressimakseid. Sellest tulenevalt mõõdetakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit, arvates maha väärtuse languse katteks moodustatud eraldised. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad klassifitseeritakse käibevaradeks, kui need kuuluvad tasumisele ühe aasta jooksul (või tavapärase äritsikli käigus, kui see on pikem). Vastasel juhul kajastatakse neid põhivarana.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, muud lühi- ja pikaajalised kohustised, laenukohustised) võetakse algselt arvele nende õiglasel väärtuses, millest on arvatud maha tehingukulud. Seejärel kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

3. Finantsriskide juhtimine

(i) Finantsriski tegurid

Ettevõtte tegevusega kaasnevad mitmesugused finantsriskid: tururisk (sh valuutarisk, õiglase väärtuse intressimäära risk ja rahavoogude intressimäära risk), krediidirisk ja likviidsusrisk. Ettevõtte riskijuhtimise süsteem keskendub finantsturgude ettearvamatusetele ning püüab minimeerida selle võimalikke negatiivseid mõjusid ettevõtte finantstulemustele.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

3. Finantsriskide juhtimine (jätkub)

Tururisk

Valuutarisk

Valuutarisk tekib siis, kui tulevased äritehingud või kajastatud varad või kohustised on nomineeritud väärings, mis ei ole ettevõtte arvestusvaluuta.

Suurem osa ettevõtte finantsvaradest ja -kohustistest, sealhulgas laenud, on eurodes.

Ettevõtte ei ole kasutanud finantsinstrumente, et kaitsta ennast võimalike valuutariskide eest, mis võivad tulevikus välisvaluutades äritehingutest, varadest ja kohustistest tekkida. Välisvaluutas tehtud tehingutest saadud tulud ja kulud kajastatakse muude äritulude/-kulude või finantstulude/-kulude all kasumina/kahjumina valuutakursi muutusest.

Rahavoogude ja õiglase väärtuse intressimäära risk

Ettevõtte intressirisk tuleneb pikaajalistest laenukohustistest. Muutuva intressimääraga laenukohustised jätavad ettevõtte avatuks rahavoogude intressimäära riskile. Fikseeritud intressimääraga laenukohustised jätavad ettevõtte avatuks õiglase väärtuse intressimäära riskile. 2019. ja 2018. aasta 31. detsembri seisuga olid kõik ettevõtte laenukohustised muutuva intressimääraga (lisad 19 ja 24). Ettevõtte juhtkond jälgib pidevalt intressimäära kõikumisi ja tegutseb vastavalt. 2019. ja 2018. aasta 31. detsembri seisuga ei olnud intressimäära muutuste mõju märkimisväärne, kuna 3 kuu EURIBOR jäi alla nulli ning võrdus seega vastavate laenulepingute kohaselt nulliga.

Krediidirisk

Krediidirisk tuleneb rahast ja rahalähenditest, antud laenudest ning muudest nõuetest (lisa 14). Ettevõtte hoiustab oma raha ja rahalähendeid ainult hea krediitdireitinguga pankades. Ettevõtte nõuded ostjate vastu ja muud nõuded ning laenusaldod on seotud seotud osapooltega ning seega leiab ettevõtte juhtkond, et nende avatus krediidiriskile ei ole märkimisväärne. Ettevõtte ei ole kehtestanud krediidiriski juhtimiseks ja jälgimiseks ametlikke sise-eeskirju.

Krediidiriski minimeerimiseks hinnatakse potentsiaalse lepingupartneri maksevõimet. Kõikide lepingupartneritega sõlmitakse lepingud toodete ostu ja müügi kohta ning makse tehakse ainult usaldusväärsetele partneritele. Võimaluse korral kasutab ettevõtte krediidiriski maandamiseks lisameetmena faktooringut.

Aruandeperioodil ei ületatud krediidiilimiite ning juhtkond ei arva, et nende vastaspoolte kohustuste täitmata jätmise võiks tekitada mingeid kahjumeid.

Likviidsusrisk

Alljärgnevas tabelis analüüsitakse ettevõtte mittetuletisinstrumentidest finantskohustisi vastavalt nende lõpptähtaegadele, tuginedes bilansipäeva seisuga lepingujärgse lõpptähtajani jäänud perioodidele. Tabelis esitatud summad on laenude lepingulised diskonteerimata rahavood.

Laenud, EUR (v.a rendikohustised)	Vähem kui 3 kuud	Vähem kui 1 aasta	1 kuni 5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Seisuga 31. detsember 2018	354 233	122 034	162 416	7 513 808	8 152 491
Seisuga 31. detsember 2019	20 645	52 855	70 153	3 184 201	3 327 854

Kõik võlad tarnijatele ja muud võlad on lühiajalised ning nende bilansilised väärtused on ligilähedased nende õiglasele väärtusele, sest diskonteerimise mõju on ebaoluline. Rendikohustiste kohta vt lisa 24.

Ettevõtte haldab likviidsusriski, jälgides käibekapitali muutusi ja tagades piisava rahastamise. Ettevõtte rahahalduse printsiibi alusel kogutakse ettevõtte raha spetsiaalsetele pangakontodele ja juhitakse FU Groupi tasandil. Igapäevase likviidsusvajaduse katmiseks määrab FU Groupi juhtkond ettevõtte pangakontodel säilitatavad minimaalsed sularahasaldod.

Riskianalüüs ja riskihalduskavade koostamine viiakse läbi tippjuhtkonna tasandil. Ettevõtte likviidsusriskipoliitika põhineb konservatiivsel lähenemisel, mille peamine eesmärk on kaitsta äritegevusest tulenevaid rahavoogusid, et tagada piisav likviidsus, mis võimaldaks võetud kohustiste õigeaegset arveldamist.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

3. Finantsriskide juhtimine (jätkub)

(ii) Kapitaliriski juhtimine

Ettevõtte eesmärgid kapitali haldamisel on tagada ettevõtte võime jätkata tegutsemist, et pakkuda aktsionäridele tulu ja kasu teistele sidusrühmadele ning säilitada optimaalne kapitalistruktuur kapitali maksumuse vähendamiseks.

Kapitalistruktuuri säilitamiseks või kohandamiseks võib ettevõtte korrigeerida aktsionäridele makstavaid dividende, tagastada aktsionäridele kapitali, emiteerida uusi aktsiaid või müüa võla vähendamiseks varasid.

Juhtkonna poolt 2019. ja 2018. aasta 31. detsembri seisuga määratletud kapital koosneb ettevõtte omakapitalist koos ettevõtte netovõlaga, nagu on näidatud bilansis.

2017. aasta detsembris toimunud refinantseerimisprotsessi tulemusena (vt lisa 24) on ettevõttel üks partner, kes tagab keskse finantshaldusüksuse kaudu operatiivüksuste lühi- ja pikaajalise rahastamise.

Võla suhtarvud olid 2019. ja 2018. aasta 31. detsembri seisuga järgmised:

	31. detsember 2019 EUR	31. detsember 2018 EUR
Laenukohustised kokku (lisa 24)	4 872 479	7 845 045
Miinus: raha ja rahalahendid (lisa 22)	(864 464)	(890 779)
Netovõlg	4 008 015	6 954 266
Omakapital kokku	21 501 535	16 492 058
Kogu kapital vastavalt juhtkonna määratlusele	25 509 550	23 446 324
Võla ja omakapitali suhe	16%	30%

Ettevõtte on tagasi maksnud märkimisväärse osa pikaajalistest laenukohustistest ning selle tulemusel on võla ja omakapitali suhe 2019. aastal oluliselt vähenenud.

FU Grupi laenuvõimaluste tingimuste kohaselt on FU Group kohustatud täitma teatud finants- ja mittefinantstingimusi. Vt ka lisa 24 (vii).

(iii) Õiglase väärtuse hindamine

Õiglase väärtuse hindamise meetodite erinevad tasemed on määratletud järgmiselt:

- Noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustistele (tase 1)
- Muud sisendid kui taseme 1 noteeritud hinnad, mis on vara või kohustise puhul jälgitavad kas otse (st kui hinnad) või kaudselt (st on hindadest tuletatud) (tase 2)
- Vara või kohustiste sisendid, mis ei põhine jälgitavatel turuandmetel (st on mittejälgitavad sisendid) (tase 3)

Aktiivsel turul mittekaubeldavate finantsinstrumentide (näiteks noteerimata aktsiad) õiglane väärtus määratakse hindamismeetodite abil. Need hindamismeetodid maksimeerivad jälgitavate turuandmete kasutamist, kui see on kättesaadav, ja toetuvad võimalikult vähe üksusespetsiifilistele hinnangutele. Kui kõik instrumendi õiglase väärtuse seisukohalt vajalikud olulised sisendid on jälgitavad, on instrument hinnatud tasemele 2. Kui üks või mitu olulist sisendit ei põhine jälgitavatel turuandmetel, on instrument liigitatud tasemele 3.

Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei erinenud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade ja -kohustiste bilansilised väärtused 2019. ja 2018. aasta 31. detsembri seisuga oluliselt nende õiglastest väärtustest (3. tase).

Finantskohustiste õiglase väärtuse avalikustamiseks diskonteeritakse tulevasi lepingulisi rahavooge kehtiva turuintressimääraga, mis on kättesaadav sarnaste finantsinstrumentide jaoks (3. tase).

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

4. Olulised arvestushinnangud, otsused ja eeldused

Hinnanguid ja otsuseid vaadatakse üle pidevalt ning need põhinevad eelneval kogemusel ja muudel teguritel, kaasa arvatud ootused tulevaste sündmuste kohta, mida peetakse antud olukorras mõistlikuks. Ettevõtte teeb tuleviku kohta hinnanguid ja eeldusi. Sellest tulenevad arvestushinnangud vastavad oma olemuselt harva tegelikele tulemustele. Järgnevalt käsitletakse hinnanguid ja eeldusi, mille puhul esineb oluline risk varade ja kohustiste bilansilise väärtuse oluliseks korrigeerimiseks järgmise majandusaasta jooksul.

- **Varude hindamine**

Varude hindamiseks kasutab juhtkond teadaolevat teavet, võttes arvesse eelnevat kogemust, üldist taustinfot ning võimalikke eeldusi ja tingimusi tulevastel perioodidel. Valmistoodangu väärtuse langusest tulenevate kahjumite hindamisel tuginetakse müügiipotentsiaalile ja neto realiseerimisväärtusele. Tooraine ja materjalide puhul kasutatakse nende potentsiaalset kasutamist valmistoodete valmistamisel ja sissetulekute tekitamisel. Lõpetamata toodangu hindamiseks kasutatakse nende valmidusastet, mida saab usaldusväärselt mõõta.

- **Piiratud elueaga materiaalse ja immateriaalse põhivara kasuliku majandusliku eluea hindamine**

Juhtkond on kohustatud hindama varade kasulikku majanduslikku eluiga ja jääkväärtust, et amortisatsiooni arvestataks süstemaatiliselt kuni jääkväärtuseni. Piiratud elueaga materiaalse ja immateriaalse põhivara kasuliku majandusliku eluea hinnangud põhinevad juhtkonna kogemusel ning võrdlusel tööstusharu teiste sarnaste varadega. Vastavate varade tegelik eluiga võib olla aga siiski erinev. Muutused kasuliku eluea ja jääkväärtuste kohta antavates hinnangutes võivad mõjutada oluliselt aasta amortisatsioonikulu ja seega ka aasta tulemust.

- **Firmaväärtuse ja tütarettevõtetesse tehtud investeeringute väärtuse eeldatav langus**

Ettevõtte testib igal aastal, kas firmaväärtus on langenud, vastavalt lisas 2 toodud arvestuspõhimõtetele. Raha teenivate üksuste kaetav väärtus on kindlaks määratud kasutusväärtuse arvutuste alusel. Need arvutused nõuavad hinnangute kasutamist, nagu on kirjeldatud lisas 17. 2019. ja 2018. aasta 31. detsembri seisuga järeltas juhtkond, et väärtuse langust ei ole (3. tase).

- **Kinnisvarainvesteeringute hindamine (lisa 16)**

Kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtuse kindlaksmääramiseks on juhtkond kasutanud sõltumatute kinnisvara hindajate abi, kuid teinud otsuse lõpliku väärtuse kohta ise (3. tase).

- **Rendilepingud**

Ettevõtte kasutab rendilepingute alusel peamiselt kontori- ja laopindu, kioskeid, seadmeid, veokeid, külmutusseadmeid ja autosid. Tüüpiliselt sõlmitakse rendilepingud 1 kuni 5 aastaks, kuid need võivad sisaldada ka pikendamisevõimalust, eriti kinnisvara puhul. Rendilepingute tingimused lepatakse kokku eraldi iga lepingu kohta ning need võivad üksteisest olulisel määral erineda. Rendikohustisi kajastati järelejäanud rendimaksete nüüdisväärtuses, arvestades võimalusega lepingut pikendada, kui pikendamist võis mõistlikult eeldada. Lepinguga seotud vara kasutusõigust mõõdeti rendikohustise summas. Rendimaksete nüüdisväärtuse arvutamisel on kaks hinnangulist võtmesisendit, mille kohta juhtkond oma hinnangu peab andma: lepingu pikendamise võimaluse kasutamise tõenäosus ning rendi sisemine diskontomäär.

- Rendiperioodi määramisel võtab ettevõtte arvesse kõiki fakte ja asjaolusid, mis võiksid luua majandusliku stiimuli pikendamise võimaluse kasutamiseks. Rendiperioodi määramisel arvestatakse võimaliku pikendamise perioode vaid juhul, kui on piisavalt kindel, et seda võimalust kasutatakse.
- Diskonteerimiseks kasutatakse alternatiivset intressimäära, mille näol on tegemist hinnangulise määraga, millega ettevõtte saaks sarnases majanduskeskkonnas sarnase väärtusega vara ostuks vajalikku laenu sarnastel tingimustel võtta. Täpsem teave on toodud lisas 20 (iv).

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

5 Müügitulu

	2019	2018
	EUR	EUR
Müügitulu tegevusalade kaupa		
Kaupade müük	31 165 902	34 159 663
Muud teenused	12 935	8 930
	31 178 837	34 168 593
Kaupade müük tooteliikide kaupa		
Jäätis	18 681 429	20 947 566
Külmutatud toiduained	12 370 723	12 995 063
Muud	113 750	217 034
	31 165 902	34 159 663
Tulude kajastamise ajastamine		
Kindlal ajahetkel:		
- Kaupade müük	31 165 902	34 159 663
- Teenuste osutamine	12 935	8 930
	31 178 837	34 168 593
Müügitulu geograafiliste piirkondade kaupa (kliendi asukoha alusel)		
Eesti	28 427 031	30 319 657
Leedu	1 523 708	1 948 367
Läti	637 150	1 206 552
Soome	546 891	620 930
Teised riigid	44 057	73 087
	31 178 837	34 168 593

6 Müüdnud toodangu kulu

Müügiks ostetud materjalide ja kaupade kulud	16 694 021	18 471 556
Palgakulud	1 569 629	1 621 775
Riiklikud kohustuslikud sotsiaalkindlustusmaksed	513 406	518 769
Kütus, energia ja kommunaalteenused	303 322	332 417
Masinate remont ja hooldus	266 119	279 274
Materiaalse põhivara amortisatsioon (lisa 15)	256 205	274 185
Immateriaalse põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus (lisa 17)	1 785	1 337
Muud tootmiskulud	273 755	279 281
	19 878 242	21 778 594

7 Müügi- ja turustuskulud

Palgakulud	964 574	961 501
Riiklikud kohustuslikud sotsiaalkindlustusmaksed	322 137	324 598
Transpordi- ja logistikakulud	1 692 944	1 990 982
Turustus- ja müügiedenduskulud	1 154 643	1 168 366
Rendikulud	-	565 425
Materiaalse põhivara amortisatsioon (lisa 15)	710 559	177 799
Remont ja hooldus	81 015	86 900
Ostjate vastu olevate ja muude nõuete väärtuse langus	7 853	3 505
Muud müügi- ja turustuskulud	237 183	259 088
	5 170 908	5 538 164

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

8 Üldhalduskulud

	2019	2018
	EUR	EUR
Palgad ja palkadega seotud kulud	244 361	260 756
Riiklikud kohustuslikud sotsiaalkindlustusmaksed	105 541	87 749
Konsultatsioonikulud	20 312	32 154
Juhtidele arvestatud tasud (lisa 27(i.3))	178 817	221 918
Juhtidele arvestatud tasude sotsiaalkindlustusmaksed (lisa 27(i.3))	59 385	54 531
Materiaalse põhivara amortisatsioon (lisa 15)	19 940	23 979
Immateriaalse põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus (lisa 17)	123 115	127 968
Muud üldhalduskulud	574 574	487 650
	1 326 045	1 296 705

Ülaltoodud konsultatsioonikulud hõlmavad audiitoritele makstud tasusid auditeerimise ja muude kindlustandvate teenuste eest summas 18 804 eurot (2018: 24 507 eurot).

9 Muud äritulud ja -kulud

9 (a) Muud äritulud

Intressitulu:

- Laenud seotud osapooltele (lisa 27(iv))

6 865

10 532

- Muu intressitulu

5

19

Intressitulu kokku

6 870

10 551

Dividenditulu

500 000

-

Tulu ruumide rentimisest ja muudest sarnastest teenustest (lisa 16)

31 084

29 241

Kasum välisvaluuta müügist

-

258

Teised äritulud

11 910

9 055

542 994

38 554

549 864

49 105

9 (b) Muud ärikulud

Muud ärikulud

6 732

6 605

Maamaks

17 583

17 585

Trahvid ja viivised

9 364

38 185

Kahjum välisvaluuta müügist

-

650

33 679

63 025

10 Olemuspõhine kululiigitus ja tööjõukulud

10 (a) Tööjõukulud

Palgakulu (lisad 6, 7, 8)

2 778 564

2 844 032

Sotsiaalkindlustus ja muud sissemaksed (lisad 6, 7, 8)

941 084

931 116

Juhtidele arvestatud tasud (lisad 8, 27(i.3))

178 817

221 918

Juhtidele arvestatud tasude sotsiaalkindlustusmaksed (lisad 8, 27(i.3))

59 385

54 531

3 957 850

4 051 597

Keskmine töötajate arv majandusaastal:

210

216

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

10 (b) Olemuspõhine kululiigitus

	2019	2018
	EUR	EUR
Kasutatud materjalide ja kaupade maksumus	16 694 021	18 471 556
Palgakulud, sh juhtidele arvestatud tasud	3 957 850	4 051 597
Transport, logistika ja materjalide maksumus	1 730 873	2 040 895
Turustus-, müügiedendus- jms kulud	1 383 160	1 422 919
Amortisatsioon ja väärtuse langus (lisa 15, 17)	1 111 603	605 267
Kütus, energia, masinate hooldus ja remont	650 457	698 591
Muud üldhalduskulud	559 299	477 907
Muud tootmiskulud	230 366	226 805
Rendikulud	-	565 425
Konsultatsioonikulud	20 312	32 156
Reisikulud	17 480	16 840
Nõuete allahindlus	7 853	3 505
Rendikulud	11 921	n/a
Müügi- ja halduskulud kokku:	26 375 195	28 613 463

11 Finantskulud

Intressikulu:

- Laenud seotud osapooltelt (lisa 27 (iii))	122 353	240 401
- Ostuõigusega vara kasutusõigus (lisa 24 (viii))	9 522	12 503
- Ostuõigusega vara kasutusõigus (lisa 24 (viii))	38 954	n/a
- Muud intressikulud	40 680	52 280
Edasilükatud refinantseerimiskulude amortisatsioon	99 630	189 166
Muud finantskulud	13 542	12 279
	324 681	506 629

12 Rendikulude kokkuvõte

Rendikulud	n/a	565 425
Rendikulu – lühiajaline	7 287	n/a
Rendikulu – madala väärtusega varad	4 634	n/a
	11 921	565 425

Muutuva rendimakseid, mis sõltuvad tegelikust kasutusest, inflatsioonist või tulemustest, vara kasutusõiguse väärtuse hindamisel arvesse ei võeta, vaid kajastatakse jooksvalt nende tekkimisel kasumiaruandes.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

13 Finantsinstrumendid kategooriate kaupa

Varad bilansis	31. detsember 2019 EUR	31. detsember 2018 EUR
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad:		
Laenuõuded (lisa 19)	9 172	43 074
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, v.a ettemaksed (lisa 21)	2 883 559	1 308 533
Kontsernikonto hoius (lisa 19)	142 036	-
Raha ja rahalahendid (lisa 22)	864 464	890 779
Kokku	3 899 231	2 242 386

Õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad:

Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded faktooringulepingu alusel	-	24 900
	-	24 900

Kohustised bilansis

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustised:

Laenu, sealhulgas rendikohustised (lisa 24)	4 871 823	7 537 021
Kontsernikonto arvelduskrediit (lisa 24)	656	308 024
Võlad tarnijatele ja muud võlad (v.a maksukohustised) (lisa 25)	2 513 933	2 142 448
	7 386 412	9 987 493

14 Finantsvarade krediitkvaliteet

Ettevõtte on kahte liiki finantsvarasid, mille suhtes kohaldatakse IFRS 9 uut eeldatava krediitkahju mudelit:

- Nõuded ostjate vastu
- Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad võlainstrumendid (laenu)

Nõuded ostjate vastu

Ettevõtte rakendab eeldatava krediitkahju mõõtmiseks lihtsustatud meetodit, mille kohaselt kasutatakse eluaegset eeldatavat kahju kõigi ostjate vastu olevate nõuete puhul, mis on rühmitatud krediitühikute ja maksetähtaja ületanud päevade arvu alusel.

Eeldatavad krediitkahjumi määrad põhinevad müügi makseprofiilidel kahe aasta jooksul enne 31. detsembrist 2019 ja sellel perioodil tekkinud krediitkahjudel. Mineviku kahjumäärasid on korrigeeritud, et kajastada jooksvat ning tulevikku vaatavat informatsiooni. Ettevõtte hindas majanduskeskkonda kohalikul turul, kus ta tegutseb, ning tööstusharu prognoose selles tööstuses, kus ta tegutseb. Riigi ja tööstuse prognoosid näitavad stabiilset kasvu sarnaselt varasemate aastatega. Töötuse määr on madal ja peaks püsima stabiilsena. Õiguslikus keskkonnas ei ole oodata muutusi, mis võiksid tööstust oluliselt mõjutada. Lisaks vaatas ettevõtte läbi kliendiportfellid ning ei eelda, et kliendid võiksid oma kohustused täitmata jätta. Seetõttu hindas ettevõtte, et varasemate perioodide andmete analüüs annab piisava aluse väärtuse languse arvutamiseks.

Nõudeid seotud osapoolte vastu käsitatakse eraldi grupina, mille puhul puuduvad hinnataval perioodil krediitkahjud. Sellest tulenevalt ei kajastata seotud osapooltega seotud nõuete osas nende eluea jooksul eeldatavaid krediitkahjusid.

Selle põhjal määrati allahindlus 2019. ja 2018. aasta 31. detsembri seisuga järgmiselt:

	31. detsember 2019 EUR	31. detsember 2018 EUR
Bruto nõuded ostjate vastu, v.a seotud osapooled	2 770 817	1 178 098
Allahindlus	(9 604)	(2 476)
Eeldatav kahjumäär, %	(0,35%)	(0,21%)
Bruto nõuded seotud osapoolte vastu	122 346	157 810
Allahindlus	-	-
Eeldatav kahjumäär, %	0,00%	0,00%

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

14 Finantsvarade krediitkvaliteet (jätkub)

Muutused eeldatavas krediitkahjus ostjate vastu suunatud ja muude nõuete puhul on järgmised:

	31. detsember 2019 EUR	31. detsember 2018 EUR
Seisuga 1. jaanuar	2 476	6 770
Kajastatud allahindlus	7 128	-
Laekunud ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-	(4 294)
Seisuga 31. detsember	9 604	2 476

Nõuded ostjate vastu kantakse maha, kui ei ole põhjendatud ootusi nende sissenõudmiseks. Näitajateks, mis viitavad sellele, et põhjendatud ootusi nõude sissenõudmiseks ei ole, on muu hulgas võlgniku suutmatus leppida ettevõttega kokku tagasimaksekavas, samuti deklareeritud maksejõuetus või võlgniku likvideerimine.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad võlainstrumentid

Kõiki ettevõtte poolt seotud osapoolte antud laene (korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavaid võlainstrumente) käsitatakse eraldi grupina, mille puhul puuduvad hinnataval perioodil krediitkahjud.

Seotud osapoolte vastu olevatel laenunõuetel on madal krediidirisk, mis põhineb eeldusel, et nendel osapooltel on madal maksejõuetuse risk ja nad on võimelised oma lepingujärgseid kohustusi täitma, mistõttu on perioodi allahindlus piiratud eeldatava kahjuga järgmise 12 kuu jooksul.

Sellest tulenevalt ei kajastata seotud osapooltega seotud laenunõuete osas eeldatavaid krediitkahjusid.

Krediidiriski hindamisel loetakse kontsernikonto saldodega seotud riski sama madalaks kui raha ja rahalähendite puhul.

	31. detsember 2019 EUR	31. detsember 2018 EUR
Laenud seotud osapooltele	9 172	43 074
Kontsernikonto hoius	142 036	-
Laenud kokku	151 208	43 074

Raha ja rahalähendid ning hoiused

Kuigi rahale ja rahalähenditele ning hoiustele kohalduvad samuti IFRS 9 väärtuse languse kajastamise põhimõtted, siis kuna pangas olevat sularaha ja hoiuseid hoitakse ainult kõrgema (A) krediitdireitinguga pankades, oli tuvastatud väärtuse langusest tulenev kahjum ebaoluline.

Pangas hoitav sularaha ja hoiused (vastavalt reitinguagentuuri Moody's reitingule) käesoleva raamatupidamise aastaaruande kinnitamise kuupäeval (lisad 13 ja 22):

A-reitingud	491 484	883 367
Hindamata või täpsustamata	370 880	-
	862 364	883 367

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

15 Materiaalne põhivara

	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara ja sõidukid	Lõpetamata ehitus ja ettemaksed	Kokku
31. detsembril 2018 lõppenud majandusaasta seisuga	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Algsaldo bilansiline väärtus	1 755 880	1 576 597	272 932	10 869	3 616 278
Soetused	11 000	53 227	236 540	1 773	302 540
Müügid	-	(141 122)	(153 546)	-	(294 668)
Akumuleeritud kulum müüdnud varadelt	-	141 122	145 111	-	286 233
Amortisatsioonikulu (lisa 10 (b))	(56 146)	(245 630)	(174 187)	-	(475 963)
Ümberliigitamise bilansiline väärtus	-	(254 567)	265 436	(10 869)	-
Lõppsaldo bilansiline väärtus	1 710 734	1 129 627	592 286	1 773	3 434 420
Seisuga 31. detsember 2018:					
Soetusmaksumus	2 797 605	8 408 629	2 592 771	1 773	13 800 778
Akumuleeritud kulum	(1 086 871)	(7 279 002)	(2 000 485)	-	(10 366 358)
Bilansiline väärtus	1 710 734	1 129 627	592 286	1 773	3 434 420
31. detsembril 2019 lõppenud majandusaasta seisuga					
Algsaldo bilansiline väärtus	1 710 734	1 129 628	592 286	1 773	3 434 421
Soetused	40 347	49 553	132 548	97 486	319 934
Vara kasutusõiguse esmane kajastamine	1 882 779	-	-	-	1 882 779
Müügid	-	(29 699)	(223 496)	-	(253 195)
Akumuleeritud kulum müüdnud varadelt	-	29 699	216 170	-	245 869
Amortisatsioonikulu (lisa 10 (b))	(591 007)	(219 574)	(176 122)	-	(986 703)
Ümberliigitamise bilansiline väärtus	13 357	71 183	14 719	(99 259)	-
Lõppsaldo bilansiline väärtus	3 056 210	1 030 790	556 105	-	4 643 105
Seisuga 31. detsember 2019:					
Soetusmaksumus	4 734 087	8 499 667	2 516 543	-	15 750 297
Akumuleeritud kulum	(1 677 877)	(7 468 877)	(1 960 438)	-	(11 107 192)
Bilansiline väärtus	3 056 210	1 030 790	556 105	-	4 643 105

Rahavoogude aruandes sisaldavad laekumised materiaalse põhivara müügist järgmist:

	2019	2018
	EUR	EUR
Bilansiline väärtus	7 326	8 435
Müügikasum	7 840	27 065
Laekumised materiaalse põhivara müügist	15 166	35 500

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

15 Materiaalne põhivara (jätkub)

Ülal materiaalse põhivara bilansilise väärtuse koosseisus esitatud ostuõigusega vara kasutusõiguse (varem: kapitalirent) ja ostuõigusega vara kasutusõiguse (varem: kasutusrent) bilansilised väärtused olid 2019. aasta 31. detsembri seisuga järgmised:

	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara ja sõidukid	Kokku
Ostuõigusega vara kasutusõigus (kapitalirent)	-	564 729	419 650	984 379
Ostuõigusega vara kasutusõigus (kasutusrent)	1 372 489	-	-	1 372 489
Rendilepingutega mitteseotud materiaalne põhivara	1 683 721	466 061	136 455	2 286 237
Materiaalse põhivara bilansiline väärtus kokku	3 056 210	1 030 790	556 105	4 643 105

Aruandeperioodil toimunud liikumised ostuõigusega vara kasutusõiguses on võetud kokku järgmises tabelis:

	2019 EUR
Vara kasutusõiguse esmane kajastamine	1 882 779
Perioodi jooksul lisandunud vara kasutusõigused	23 555
Amortisatsioonikulu	(533 845)
	1 372 489

2018. aasta 31. detsembri seisuga sisaldas materiaalne põhivara järgmiseid summasid, mille puhul oli grupp rentnikuks kapitalirendi tingimustel:

	31. detsember 2018 EUR
Masinad ja seadmed	575 608
Muu materiaalne põhivara ja sõidukid	463 687
	1 039 295

2019. ja 2018. aastal ei ole ettevõtte kapitaliseerinud tingimustele vastavate varadega seotud laenukasutuse kulutusi.

Amortisatsioonikulu on kajastatud müüdnud toodangu kulus, müügi- ja turustuskuludes ning üldhalduskuludes (lisad 6, 7, 8 ja 10 (b)).

Täielikult amortiseerunud, kuid endiselt kasutuses oleva immateriaalse ja materiaalse põhivara bilansiline väärtus 2019. aasta 31. detsembri seisuga oli 6 927 782 eurot (31. detsember 2018: 3 894 402 eurot).

Lisainformatsioon panditud materiaalse põhivara ja kapitalikohustuste kohta on toodud lisas 24 (vii).

Amortisatsioonikulu on kajastatud müüdnud toodangu kulus, müügi- ja turustuskuludes ning üldhalduskuludes (lisad 6, 7, 8 ja 10 (b)).

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

16 Kinnisvarainvesteeringud

2019. aasta 31. detsembri seisuga oli ettevõtte kinnisvarainvesteeringute õiglane väärtus 2 083 519 eurot (31. detsember 2018: 2 083 519 eurot).

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse maad ja ehitisi Tallinnas aadressil Peterburi tee 42, mida ettevõtte oma äritegevuses ei kasuta. Kinnisvara asub Tallinna hästi arenenud tööstus- ja äripiirkonnas, millest 70% on määratud detailplaneeringu kohaselt äritegevuseks ja 30% tootmiskaas. Olemasolevate hoonete puhul lammutatakse silikaattellistest ehitatud vanemad ehitised; lubjakivist ehitatud külkhoone tuleb aga siiski rekonstrueerida. Sissepääsu kõrval asuva toidutootmise mitteiluruumid on koormatud tähtajalise rendilepinguga kuni 17. maini 2020.

Kinnisvarainvesteeringut kajastatakse raamatupidamise aastaaruandes selle õiglasel väärtusel. Kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtuse määravad üldjuhul sõltumatud sertifitseeritud eksperdid iga kolme kuni viie aasta järel. Juhatus sai 2016. aasta oktoobris võrdluse meetodil koostatud sõltumatu eksperdi arvamuse. Võrdluseks kasutatavad varad hõlmavad tehinguid, mis on kõige enam võrreldavad hinnatava varaga, eelkõige nende asukoha tõttu. Võrreldavate tehingute võrdlemiseks hinnatava varaga on võrdluseks kasutatud parameetreid korrigeeritud. Kohandamise eesmärk on hinnata, kui palju muudab hinnatava vara parameetri erinevus võrdlemiseks kasutatava vara turuväärtust.

Vara turuväärtus on kindlaks määratud, korrutades hinna detailplaneeringus sätestatud ehitusõiguse mahuga: $33 \text{ €/m}^2/\text{SBP} \times 41,392 \text{ m}^2$. Seega on vara turuväärtus võrdlusmeetodi kohaselt 1 366 000 eurot.

Juhtkonna hinnangul põhineb eksperthinnang aga väga konservatiivsetel näitajatel, toetudes madalaima võrreldava väärtusega varadele. Positiivsed tegurid hõlmavad asukohta atraktiivses piirkonnas, detailplaneeringus sätestatud ehitusõigust, vara suurust ja vajalike kommunikatsioonide olemasolu. Negatiivsed tegurid hõlmavad madala väärtusega hoonete lammutamisega seotud kulusid ja vajadust säilitada külkhoone.

Ka juhtkond on hinnanud ettevõtte Tallinnas Peterburi tee 42, 42a, 42b ja 42c asuva kinnisvarainvesteeringu õiglast väärtust ning jõudnud järeldusele, et vara hinnanguline turuväärtus on ligilähedane vara bilansilisele väärtusele.

Võttes arvesse ülaltoodud informatsiooni, kajastab kinnisvara eelmine bilansiline väärtus selle õiglast väärtust täpsemalt ning juhtkond on otsustanud vara nii 2019. kui ka 2018. aasta 31. detsembri seisuga mitte ümber hinnata.

Kinnisvarainvesteeringutelt saadav renditulu koos nendega seotud kommunaalteenuste ja muude teenustega kajastatakse muude äritulude all real „Tulu ruumide rentimisest ja muudest sarnastest teenustest“ (lisa 9 (a)).

Lisainformatsioon tagatiste kohta on toodud lisa 24 (vii).

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

17 Immateriaalne põhivara

	Firmaväärtus	Kaubamärgid, brändid, patendid	Arvutitarkvara ja muu immateriaalne põhivara	Kokku
31. detsembril 2018 lõppenud majandusaasta seisuga				
Algsaldo bilansiline väärtus	8 783 452	2 550 948	48 076	11 382 476
Soetused	-	-	8 474	8 474
Müügid	-	-	(3 800)	(3 800)
Akumuleeritud kulum müüdnud varadelt	-	-	3 800	3 800
Amortisatsioonikulu (lisa 10 (a))	-	(114 682)	(14 622)	(129 304)
Lõppsaldo bilansiline väärtus	8 783 452	2 436 266	41 928	11 261 646
Seisuga 31. detsember 2018:				
Soetusmaksumus	8 783 452	2 916 762	414 893	12 115 107
Akumuleerunud kulum ja väärtuse langus	-	(480 496)	(372 965)	(853 461)
Bilansiline väärtus	8 783 452	2 436 266	41 928	11 261 646
31. detsembril 2019 lõppenud majandusaasta seisuga				
Algsaldo bilansiline väärtus	8 783 452	2 436 266	41 928	11 261 646
Soetused	-	-	3 994	3 994
Müügid	-	(165 200)	(4 275)	(169 475)
Akumuleeritud kulum müüdnud varadelt	-	25 919	4 275	30 194
Amortisatsioonikulu (lisa 10 (a))	-	(110 953)	(13 947)	(124 900)
Lõppsaldo bilansiline väärtus	8 783 452	2 186 032	31 975	11 001 459
Seisuga 31. detsember 2019:				
Soetusmaksumus	8 783 452	2 751 562	414 611	11 949 625
Akumuleerunud kulum ja väärtuse langus	-	(565 530)	(382 636)	(948 166)
Bilansiline väärtus	8 783 452	2 186 032	31 975	11 001 459

Amortisatsioonikulu on kajastatud koondkasumiaruandes müüdnud toodangu kulus, müügi- ja turustuskuludes ning üldhalduskuludes (lisa 6, 7, 8 ja 10 (b)).

2019. ja 2018. aasta ja 31. detsembri seisuga hõlmasid kaubamärgid 563 000 euro väärtused piiramatu kasuliku elueaga katusbrände (*umbrella brands*).

Rahavoogude aruandes sisaldavad laekumised immateriaalse põhivara müügist järgmist:

	2019	2018
	EUR	EUR
Bilansiline väärtus	139 281	-
Võõrandamiskasum	4 352	-
Laekumised immateriaalse põhivara müügist	143 633	-

Premia grupi firmaväärtuse ja kaubamärkide väärtuse languse test

Varade, sh firmaväärtuse, kaetav väärtus on määratud kindlaks kasutusväärtuse alusel. Kasutusväärtuse arvutamisel kasutatakse maksustamisjärgseid rahavoogude prognoose, mis põhinevad juhtkonna poolt kinnitatud järgmise aruandeaasta eelarvel ja täiendavatel prognoosidel järgmise nelja aasta kohta.

Põhilised eeldused, mida kasutati kasutusväärtuse arvutamisel 2019. aastal, olid järgmised:

- Tulude kasvumäär: keskmine kasv 2020. aastal 3,36%, alates 2021. aastast 3,16%
- EBITDA %: 2020. aastal 12,75%, 2021. aastal 10,26% ning sealt edasi järkjärguline kasv kuni 10,36%-ni 2023. aastal ja edaspidi
- Diskontomäär (WACC): 8,91–10,58%

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

17 Immateriaalne põhivara (jätkub)

Kokku testiti vara väärtuse languse osas 23 981 317 euro (31. detsember 2018: 19 456 108 euro) väärtuses Premia grupi vara, mis sisaldas põhivara (sh firmaväärtust) ja netokäibekapitali, kuid mitte kinnisvarainvesteeringuid. Juhtkonna hinnangu kohaselt ületas kaetav väärtus, mis arvutati kasutusväärtuse põhjal, ülalnimetatud bilansilist väärtust 87 891 570 euro (31. detsember 2018: 54 950 222 euro) võrra.

2019. aasta 31. detsembri seisuga ei muudaks ükski muutus põhilistes eeldustes kaetavat väärtust ligilähedaseks õiglasele väärtusele.

Põhilised eeldused, mida kasutati kasutusväärtuse arvutamisel 2018. aastal, olid järgmised:

- Tulude kasvumäär: keskmine vähenemine 2019. aastal 11,03%, keskmine kasv alates 2020. aastast 1,06%
- EBITDA %: 2019. aastal 10,29%, 2020. aastal 10,33% ning sealt edasi järkjärguline kasv kuni 10,41%-ni 2023. aastal ja edaspidi
- Diskontomäär (WACC): 8,91–10,58%

Seega puudusid nii 2019. kui ka 2018. aasta 31. detsembri seisuga indikatsioonid firmaväärtuse või kaubamärkide bilansilise väärtuse vähenemise kohta.

18 Investeeringud tütarettevõtetesse

Ettevõtte osalused noteerimata tütarettevõtetes olid järgmised:

Nimi	Põhitegevus	Asukohamaa	Osalus % aastal 2019	Osalus % aastal 2018
Premia FFL JSC	Jäätise ja külmutatud kaupade müük	Läti	100%	100%
Premia KPC JSC	Jäätise ja külmutatud kaupade müük	Leedu	100%	100%
Food Union Scandinavia LLC*	Investeering	Taani	-	100%

2015. aastal investeeris ettevõtte 6711 eurot ehk 100% Taani valdusettevõttesse Food Union Scandinavia LLC, kellel oli 100% osalus ettevõttes Mejerigaarden Investment JSC, mis omakorda omab 100% osalust Taani juhtivas jäätisetootjas Mejerigaarden JSC. 2017. aastal müüs Food Union Scandinavia LLC oma investeeringud ettevõtte Mejerigaarden Investment JSC aktsiatesse ettevõttele Food Union Holding (CY) Company limited. 30. juunil 2019 Food Union Scandinavia LLC likvideeriti.

19 Laenuõuded

	31. detsember 2019	31. detsember 2018
	EUR	EUR
Laenud seotud osapooltele (lisa 27(iv))	-	9 172
Pikaajalised laenud kokku	-	9 172
Laenud seotud osapooltele (lisa 27(iv))	9 172	33 902
Kontsernikonto hoius (lisa 13, 14)	142 036	-
Lühiajalised laenud kokku	151 208	33 902
	151 208	43 074

Juhtkond on arvamisel, et laenuõuete bilansiline väärtus on 2019. aasta ja 2018. aasta 31. detsembri seisuga ligilähedane nende õiglasele väärtusele. Laenuõuded on tagatiseta ja nomineeritud eurodes. Maksimaalne krediidiriski positsioon bilansipäeva seisuga oli võrdne iga eespool nimetatud laenude klassi bilansilise väärtusega.

Lisainformatsioon kommertsipandi kohta on toodud lisa 24 (vii).

Laenuõuete liikumise kohta vt lisa 27 (iv).

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

20 Varud

	31. detsember 2019	31. detsember 2018
	EUR	EUR
Tooraine ja materjal	838 082	751 421
Müügiks ostetud kaubad	1 964 383	2 152 534
Lõpetamata toodang	2 634	938
	2 805 099	2 904 893

Lisainformatsioon panditud varade kohta on toodud lisas 24 (vii).

Varusid 2019. ega ka 2018. aastal maha ei kantud.

21 Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded

	31. detsember 2019	31. detsember 2018
	EUR	EUR
Nõuded ostjate vastu	2 768 584	1 177 685
Nõuded seotud osapoolte vastu (lisa (27 (ii)))	122 346	157 810
Allahindlused lootusetute ja ebatõenäoliselt laekuvate nõuete katteks (lisa 14)	(9 604)	(2 476)
Lühiajalised nõuded ostjate vastu kokku	2 881 326	1 333 019
Muud nõuded	2 234	414
Ettemaksed	17 114	17 568
Muud maksud	32 164	3 437
Lühiajalised nõuded ostjate vastu ja muud nõuded kokku	2 932 838	1 354 438

Nii 2019. kui ka 2018. aasta 31. detsembri seisuga oli ostjate vastu suunatud ja muude nõuete bilansiline väärtus ligilähedane nende õiglasele väärtusele. Maksimaalne krediidiriski positsioon aruandekuupäeva seisuga oli võrdne iga eespool nimetatud nõuete kategooria bilansilise väärtusega. Nii 2019. kui ka 2018. aasta 31. detsembri seisuga olid ettevõtte ostjate vastu suunatud ja muude nõuete bilansiline väärtus nomineeritud eurodes.

Lisainformatsioon panditud varade kohta on toodud lisas 24 (vii).

Ettevõttel on võimalus müüa regressiõigusega nõudeid mõningate võtmeklientide vastu. 2019. aasta 31. detsembri seisuga oli sel viisil müüdud nõudeid kokku 1 641 807 eurot. Pärast aruandeperioodi lõppu pikendati kõnealust regressiõigusega faktooringulepingut ühe aasta võrra ning seati maksimaalseks limiidiks 3 200 000 eurot.

22 Raha ja pangakontod

	31. detsember 2019	31. detsember 2018
	EUR	EUR
Raha pangas	491 484	335 267
Sularaha	2 100	7 412
Nõudmiseni hoiused	370 880	548 100
	864 464	890 779

Nii 2019. kui ka 2018. aasta 31. detsembri seisuga olid ettevõtte raha ja rahalähendite bilansiline väärtus nomineeritud eurodes.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

23 Aktsiakapital ja ülekurs

2019. ja 2018. aasta 31. detsembri seisuga koosnes Premia TKH aktsiakapital 4 008 284 nimiväärtuseta registreeritud aktsiast. Iga aktsia annab üldkoosolekul ühe hääle. Premia TKH ainuaktsionär on Food Union Holding (CY) Company Limited. Omaniku aktsiad on registreeritud Eesti Väärtpaberikeskuses ja ei ole turul vabalt kaubeldavad. Premia TKH põhikirjas sätestatud maksimaalne aktsiakapital on 10 miljonit eurot.

2019. aasta 31. detsembri seisuga oli aktsiakapital 2 561 760 eurot (31. detsember 2018: 2 561 760 eurot).

2019. aasta 31. detsembri seisuga oli ettevõtte jaotamiseks 15 419 102 euro (31. detsember 2018: 10 409 625 euro) väärtuses jaotamata kasumit. Dividendidena jaotatavale puhaskasumile kohalduv tulumaksumäär on 14/86 (2018: 20/80). Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kuna ettevõtte ei ole eelmistel aastatel dividende välja maksnud, oleks kohaldatav maksumäär 20/80. 2019. aasta 31. detsembri seisuga oleks olnud võimalik maksta netodividendidena välja 15 401 916 eurot (31. detsember 2018: 10 392 439 eurot) ning sellega kaasnev tulumaks oleks olnud 3 080 383 eurot (31. detsember 2018: 2 078 488 eurot).

24 Laenukohustised

	31. detsember 2019 EUR	31. detsember 2018 EUR
Pikaajalised laenukohustised:		
Laenud seotud osapooltelt (lisa 27(iii) (a))	3 061 579	7 068 718
Edasilükkunud refinantseerimiskulud seotud osapooltega (lisa 27(iii) (a))	(47 041)	(136 830)
Muud edasilükatud refinantseerimiskulud	(5 155)	(14 996)
Ostuõigusega rendikohustised (lisa 24 (viii))	273 202	335 822
Ostuõigusega rendikohustised (lisa 24 (viii))	834 723	n/a
	4 117 308	7 252 714
Lühiajalised laenukohustised:		
Laenud seotud osapooltelt (lisa 27(iii) (a))	2 499	5 769
Ostuõigusega rendikohustised (lisa 24 (viii))	214 250	278 036
Ostuõigusega rendikohustised (lisa 24 (viii))	537 766	n/a
Kontsernikonto lühiajaline arvelduskrediit (lisa 27(iii) (b))	656	308 526
	755 171	592 331
Laenukohustised KOKKU:	4 872 479	7 845 045

(i) **Õiglasel väärtused:** laenu- ja rendikohustiste bilansilised väärtused on 2019. aasta ja 2018. aasta 31. detsembri seisuga ligilähedased nende õiglastele väärtustele.

(ii) **Välisvaluutad:** laenukohtiste bilansilised väärtused on nomineeritud eurodes.

(iii) **Pikaajalise laenukohustiste tähtajad** on 2 kuni 5 aastat.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

24 Laenukohustised (jätkub)

(iv) Rendikohustised

	31. detsember 2019	31. detsember 2018
	EUR	EUR
<i>Ostuõigusega rendikohustised (varem: kapitalirent):</i>		
Kuni 1 aasta	214 250	278 036
1–5 aastat	273 202	335 822
<i>Ostuõigusega rendikohustised (varem: kasutusrent):</i>		
Kuni 1 aasta	537 766	n/a
1–5 aastat	834 723	n/a
Rendikohustiste nüüdisväärtus	1 859 941	613 858
Rendikohustiste tulevased finantskulud	117 152	15 072
Minimaalsed rendimaksed kokku	1 977 093	628 930
 Minimaalsed rendimaksed:		
Kuni 1 aasta	798 742	286 281
1–5 aastat	1 178 351	342 649
	1 977 093	628 930

2019. aasta ja 2018. aasta 31. detsembri seisuga olid ostuõigusega rendikohustised sisuliselt tagatud, kuna õigused renditavale varale lähevad rendilepingu rikkumisel automaatselt tagasi rendileandjale.

(v) Kasutamata saldod

Kasutamata saldod olid nii 2019. aasta kui ka 2018. aasta 31. detsembri seisuga 0 eurot.

(vi) Intressimäärad ja intressimäära muutused

2019. aasta 31. detsembri seisuga kandsid seotud osapooltele antud laenud ja arvelduskrediidid intressimäärasid, mis põhinesid 3 kuu EURIBORil, millele lisandus marginaal, (31. detsember 2018: 3 kuu EURIBOR pluss marginaal) ning olid kooskõlas turumääradega.

Ettevõtte laenukohustiste avatus intressimäärade muutustele ja lepinguliste ümberhindamiste kuupäevad on järgmised:

	31. detsember 2019	31. detsember 2018
	EUR	EUR
Ujuv intressimäär: 3 kuud või vähem (laenud seotud osapooltelt)	3 091 378	7 477 680
Ujuv intressimäär: 3 kuni 12 kuud	408 612	367 366
Fikseeritud intressimäär (ostuõigusega vara kasutusõigus)	1 372 489	-
	4 872 479	7 845 045

(vii) Pandid, tagatised ja eritingimused

Kõik FU Groupi põhi- ja käibevarad on panditud vastavate finants-, kommerts-, hüpoteek jne lepingute alusel, et tagada kõiki FU Groupi olemasolevaid ja tulevasi kohustisi ja kohustusi, mis on seotud 150 000 000 euro (31. detsember 2018: 145 000 000 euro) väärtuse krediidikorralduse raamlepingu, 11. detsembril 2017 sõlmitud vaba tagasimaksega krediidilepingu, allutatud laenu ning tagatisagendi lepingu ja/või kõnealustest ettevõttest VTB Bank (Europe) SE sõlmitud lepingutest tulenevate mis tahes muude finantsdokumentidega.

Krediidikorralduse raamlepingu kohaselt on osad FU Groupi majandusüksused (sh Premia Tallinna Külkhoone AS) võlgnikud ning Food Union Holding (CY) Company Limited (emaettevõtte) ja SIA Food Union Management (laenusaja) käendajad. Lisaks võlgnike tavapärastele kohustustele on käendajate ülesandeks tagada, et võlgnikud täidaksid krediidikorralduse raamlepingu tingimusi. 2019. aasta 31. detsembri seisuga oli grupp kõik krediidikorralduse raamlepingust tulenevad maksed õigeaegselt tasunud.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

24 Laenukohustised (jätkub)

Krediidikorralduse raamleping kohaselt peavad olema FU Groupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes täidetud teatud finantstingimused. Finantstingimuste täitmise kohta tuleb esitada kvartaalseid aruandeid. 2019. aasta 31. detsembri seisuga koostatud raamatupidamise aastaaruandes toodud finantsteabe kohaselt, mida on korrigeeritud vastavalt krediidikorralduse raamlepingu nõuetele, täidab FU Group kõiki asjakohaseid finantstingimusi.

(viii) Aasta jooksul toimunud liikumised laenukohustistes

	2019	2018
	EUR	EUR
Liikumised ostuõigusega rendikohustistes:		
Saldo aasta alguses	613 858	824 533
Saadud	208 460	165 201
Tagasimakstud	(334 866)	(375 876)
Arvestatud intressid (lisa 11)	9 522	12 503
Makstud intressid	(9 522)	(12 503)
Saldo aasta lõpus	487 452	613 858

	EUR	EUR
Liikumised ostuõigusega rendikohustistes:		
Saldo aasta alguses	-	n/a
Ostuõigusega rendikohustiste esmane kajastamine	1 882 779	n/a
Aasta jooksul lisandunud	23 555	n/a
Aasta jooksul amortiseeritud	(533 845)	n/a
Arvestatud intressid (lisa 11)	38 954	n/a
Makstud intressid	(38 954)	n/a
Saldo aasta lõpus	1 372 489	n/a

	EUR	EUR
Arvelduskrediidi liikumised:		
Saldo aasta alguses	-	3 374
Ümberklassifitseerimine	-	(3 374)
Saldo aasta lõpus	-	-

Liikumise kohta seotud osapooltelt võetud laenudes vt lisa 27 (iii).

25 Võlad tarnijatele ja muud võlad

	31. detsember 2019	31. detsember 2018
	EUR	EUR
Võlad tarnijatele	2 366 900	1 872 900
Muud võlad	178 556	322 811
Viitvõlad	288 200	-
Viitvõlad seotud osapooltele (lisa 27 (ii))	59 000	-
Sotsiaalkindlustus ja samalaadsed sissemaksed	146 401	126 244
Käibemaks	208 234	209 239
Üksikisiku tulumaks	65 545	53 439
Muud maksud	16 172	14 396
Võlgnevused seotud osapooltele (lisa 27 (ii))	-	264 680
	3 329 008	2 863 709

Ühe aasta jooksul tarnijatele ja teistele osapooltele tasumisele kuuluvate võlakohustiste õiglane väärtus on ligilähedane nende bilansilisele väärtusele bilansipäeval.

Nii 2019. kui ka 2018. aasta 31. detsembri seisuga oli ettevõtte tarnijatele ja teistele osapooltele tasumisele kuuluvate võlakohustiste bilansiline väärtus nomineeritud eurodes.

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

26 Tingimuslikud kohustused

(i) Garantiid

30. novembril 2018 panditi VTB Bank (Europe) SE kasuks 4 008 284 Premia Tallinna Külkhoone AS-i aktsiat ja pangakonto SEB Pank AS-is. 31. jaanuaril panditi panditud aktsiad ja ettevõtte pangakonto SEB Pank AS-is VTB Bank (Europe) SE kasuks. Värskest Citadele banka Eesti filiaalis avatud pangakonto panditi VTB Bank (Europe) SE kasuks SEB Pank AS-is oleva konto asemel.

Premia Tallinna Külkhoone AS-i poolt Luminor Bankile väljastatud kinnisvararendi arvete tasumise garantii anti üle SEB Pank AS-ile. Garantii kehtib kuni 10. septembrini 2019 ja selle ülemmäär on 548 000 eurot. 2019. aasta septembrikuus asendati kõnealune garantii 371 000 euro suuruse käsirahaga. 2020. aasta veebruaris asendati käsiraha pangagarantiiga.

(ii) Panditud varad

Lisainformatsioon ettevõtte laenukohustiste ja kapitalirendikohustistega seoses panditud varade kohta on toodud lisas 24 (vii).

(iii) Maksu- ja Tolliametiga seotud tingimuslikud kohustused

Maksuhalduril on igal ajal õigus kontrollida Premia TKH maksuarvestust 3 kuni 5 aasta jooksul pärast vastava maksudeklaratsiooni esitamise tähtaega ning määrata vajadusel täiendavaid maksukontrolle, intresse ja trahve. Ettevõtte juhtkond ei ole teadlik asjaoludest, mille tulemusena võiks tekkida ettevõttele sellega seoses olulisi lisakohustisi.

27 Tehingud seotud osapooltega

Seotud osapoolteks loetakse osapooli, kellest üks omab teise üle kontrolli või olulist mõju finants- ja äritegevust puudutavate otsuste tegemisel.

Seotud osapooled on:

- Premia TKH ainuaktsionär Food Union Holding (CY) Company Limited ja isikud, kellel on oluline mõju Food Union Holding (CY) Company Limitedi üle
- Food Union Holding (CY) Company Limitedi konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted
- Nõukogu liikmed ja kõigi ettevõtte üksuste juhatuste liikmed
- Eespool nimetatud isikute perekonnaliikmed ning nendega seotud ettevõtted

Seotud osapooltega toimusid järgmised tehingud:

(i) Müük ja muud teenused ning juhtivtöötajate tasud

(i.1) Kaupade ja muude teenuste müük seotud osapooltele

	2019	2018
	EUR	EUR
Kaupade müük	2 198 139	3 100 522
Muud teenused	32	-
	2 198 171	3 100 522

Müügitulu seotud osapooltele geograafiliste piirkondade kaupa (kliendi asukoha alusel)

Läti	630 406	1 112 209
Leedu	1 523 708	1 945 386
Taani	43 848	25 464
Norra	209	-
Valgevene	-	17 463
	2 198 171	3 100 522

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

27 Tehingud seotud osapooltega (jätkub)

Kaupade müük seotud osapooltele tooteliikide kaupa

Jäätis	2 074 378	2 865 692
Külmutatud toiduained	17 856	47 790
Muud	105 905	187 040
	2 198 139	3 100 522

(i.2) Kaupade ja teenuste ost

Kaupade ost (müüdud toodangu kulu)	2 122 817	2 320 297
Saadud teenused (müügi- ja turustuskulud)	1 522	7 952
Saadud teenused (üldhalduskulud)	286 838	175 702
	2 411 177	2 503 951

(i.3) Juhtivtöötajate tasud

Aruandeaastal juhtivtöötajatele makstud tasud olid kokku 238 202 eurot (2018: 276 449 eurot). Vt lisad 8 ja 10.

(ii) Aastalõpu saldod

31. detsember 2019

31. detsember 2018

EUR

EUR

Nõuded seotud osapoolte vastu (lisa 21)

Premia KPC JSC	102 776	104 292
Rīgas Piena Kombināts JSC	10 218	-
Valmieras piens JSC	8 798	-
Premia FFL JSC	554	53 518
	122 346	157 810

Võlgnevused seotud osapooltele (lisa 25)

Valmieras piens JSC	-	62 695
Rīgas Pienaimnieks LLC	-	112 711
Food Union Management LLC	59 000	81 415
Rīgas Piena kombināts JSC	-	7 859
	59 000	264 680

Ülaltoodud jooksva aasta lõpu saldod ei kanna intresse, on tagatiseta ning on nõudmisel tagasi makstavad. Seotud osapoolte vastu olevate nõuete väärtus ei ole langenud.

(iii) Laenud seotud osapooltelt

	2019	2018
	EUR	EUR
(a) Laenud seotud osapooltelt:		
Saldo aasta alguses	6 937 657	16 257 962
Aasta jooksul tagasi makstud laenud	(4 007 139)	(9 175 476)
Arvestatud intressid (lisa 11)	119 049	239 757
Makstud intressid	(122 319)	(247 756)
Edasilükatud refinantseerimiskulude amortisatsioon	89 789	170 483
Edasilükatud refinantseerimiskulude jääk, neto	-	(307 313)
Saldo aasta lõpus	3 017 037	6 937 657
Pikaajaline osa	3 014 538	6 931 888
Lühiaajaline osa	2 499	5 769
Saldo aasta lõpus (lisa 24)	3 017 037	6 937 657

Raamatupidamise aastaaruande lisad (jätkub)

27 Tehingud seotud osapooltega (jätkub)

(b) Kontsernikonto arvelduskrediit:

Saldo aasta alguses	308 526	-
Aasta jooksul saadud laenud	1 528 546	308 024
Aasta jooksul tagasi makstud laenud	(1 836 570)	-
Arvestatud intressid (lisa 11)	3 304	644
Makstud intressid	(3 150)	(142)
Saldo aasta lõpus (lisa 24)	656	308 526

(iv) Laenud seotud osapooltele

Laenud seotud osapooltele:

Saldo aasta alguses	43 073	85 272
Aasta jooksul antud	9 172	34 624
Aasta jooksul tagasi makstud laenud	(43 075)	(76 822)
Arvestatud intressid (lisa 9 (a))	1 277	3 305
Makstud intressid	(1 277)	(3 305)
Saldo aasta lõpus (lisa 19)	9 172	43 074

Kontsernikonto hoiuse liikumine:

Saldo aasta alguses	-	-
Aasta jooksul antud laenud	9 453 026	12 165 005
Aasta jooksul tagasi makstud laenud	(9 310 990)	(12 165 005)
Arvestatud intressid (lisa 9 (a))	5 588	7 227
Makstud intressid	(5 588)	(7 227)
Saldo aasta lõpus (lisa 19)	142 036	-

Kõikide laenude intressitulu kajastatakse laenude õiglase väärtuse alusel, kasutades sisemise intressimäära meetodit. 2019. aastal ei olnud vaja seotud osapooltele antud laenude väärtuse languse katteks eraldist moodustada.

28 Sündmused pärast aruandeperioodi lõppu

2020. aasta alguses kinnitati uue koroonaviiruse haiguse (COVID-19) olemasolu, mis nüüdseks on levinud üle kogu maailma, häirides ettevõtteid ja äritegevust muu hulgas ka seal, kus FU Groupi ettevõtted tegutsevad. FU Group peab kõnealust haiguspuhangut mittekorrigeerivaks bilansipäevajärgseks sündmuseks. Kuna olukord on ebaselge ning areneb kiiresti, ei pea FU Groupi juhtkond haiguspuhangu potentsiaalse mõju kvantitatiivset hindamist FU Groupile praeguse seisuga võimalikuks.

Aruandeaasta lõpu ja käesoleva raamatupidamise aastaaruande allkirjastamise vahelisel perioodil ei ole toimunud muid sündmusi, mis nõuaksid käesoleva aruande või selle lisade korrigeerimist või aruandes kajastamist.

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Premia Tallinna Külkhoone AS aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud Premia Tallinna Külkhoone AS raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2019 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet, rahavoogude aruannet ja raamatupidamise aastaaruande lisasid ning aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Premia Tallinna Külkhoone AS finantsseisundit seisuga 31. detsember 2019 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperthe eetikakoodeksiga (sh sõltumatuse standardid) (Eesti), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi nõuetele.

Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu asjaolu

Tallinna Külkhoone AS-i 2018. aasta 31. detsembril lõppenud majandusaasta raamatupidamise aastaaruannet auditeeris teine audiitor, kes avaldas 28. juunil 2019 selle kohta oma modifitseerimata arvamuse.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sellise sisekontrollisüsteemi eest nagu juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja

kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsiipt, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsiipt kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Tallinn, 27. märts 2020

Olesia Abramova
Vandeauditori number 561
Ernst & Young Baltic AS
Audiitorettevõtja tegevusloa number 58

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Jäätisetootmine	10521	17772915	57.00%	Jah
Mujal liigitamata toidukaupade hulgimüük	46389	7590006	24.34%	Ei
Toidukaupade, jookide ja tubakatoodete vahendamine	46171	5689232	18.25%	Ei
Muud mujal liigitamata äritegevust abistavad tegevused	82991	126684	0.41%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6033800
E-posti aadress	premia@premia.ee